

Kapitalen i fiskerinæringa

Fiskerinæringen i Norge er en "broket" næring. Ingen næring er så fulle av motsetninger. Motsetningene har da heller ikke avtatt de siste årene, tvert om, de skjerpes stadig. De motsetninger jeg tenker på er de mellom fisker og kapital.

Kapitalens innflytelse i norsk fiske og fiskerinæring har etter siste krig økt betraktelig, især i 50 og 60 årene. Den tradisjonelle fisker (med det mener jeg småbåt og sjarkefiskeren) står nå først og fremst overfor to sider av kapitalen.

1. Kapitalen i fiskeomsetning og tilvirkning. 2. Kapitalen i sjølve fisket. Kapitalens utsgning av fiskerne i omsetning og tilvirkning er ikke av aller nyeste dato. Fiskernes svar på det har vært samvirke og faglig organisering (Norges Fiskerlag). Med fiskerisamvirkelagene kunne iallefall fiskerne bremse litt på kapitaliseringen av omsetningen.

Imidlertid betyr kapitalens voksende makt i fisket en proletarisering av fiskeren. Fra å være eier av produksjonsmidler (båten, redskap) forvandles han til lønns-slave, altså: til selger av sin arbeidskraft. Kapitalisten blir i dette tilfelle rederen av båten og redskapene.

Allerede nå utgjør dette fiskerproletariatet omlag 11000 av ca. 44000 fiskere (personer med fiske som ene- og hovedyrke). Også de skaper en mervendi som i noen mon forvandles til kapital, og dette bidrar til å øke kapitaliseringens utvikling i fisket videre. "Eksistensen av en klasse som ikke eier noe annet enn sin arbeids-evne, er en nødvendig forutsetning for kapitalen's videre utvikling også i fisket (Sitatet er fra Marx' Lønnsarbeid og kapital. Oslo 1951, s. 22). Kapitalen i fisket finner vi representert ved store båteliere og redskapseiere, som hovedsaklig driver med båter over 70 fot. Trålere og snurpere utgjør den største del av disse båtene. Redskapene de bruker er trål og nøter.

I norsk fiskeri utgjør ennå småbåtene (under 30 fot) og de mellomstore båtene (30-70 fot) ca. 92% av alle motorfarkoster over 20 fot med dekk. Disse drives for det meste på en ikke-kapitalistisk måte. Fiskerne sjøl eier for det meste båtene og redskapene.

Farkoster over 70 fot utgjorde i 1948 5% av samtlige båter over 20 fot. I 1960 8%, antallet var på 920 stk. Antallet på de mellomstore båtene (30-70 fot) har etter krigen sunket både absolutt og relativt, fra 8000 stk. i 1948 til 7300 i 1960. Dette skyldes for en stor del at de mellomstore båtene blir mer og mer ulønnsomme og dermed konkurranse-svake sammenlignet med de store over 70 fot. Men samtidig har de små båtene økt i antall, trass i at bankene (også Fiskeribanken) gjør alt for å diskriminere lån på disse. Fiskerne sitter også med avdrag og lån som for mange er en svært tung bær.

I følge fiskeritellinga av 1960 så falt 33% av bruttofangstverdien på båter over 70 fot. De samme båtene utgjorde 2,8% av alle som deltok i fisket. Båtene under 30 fot dvs. 72% av alle, hadde derimot bare 14,5% av bruttofangstverdien. En ser klart at de av båtene som driver på kapitalistisk basis – enda de er i klar mindretall – konkurrer ut de ikke-kapitalistiske båtene.

Arbeideren E kom til stedet X tidlig på høsten 1966. Han hadde da fått jobb på bedriften B. For å kunne arbeide på bedriften måtte B ha seg leilighet. Han henvendte seg til bedriften for å høre om den kunne skaffe ham noen leilighet. Det kunne den ikke. Nå var det tilfeldigvis et hus til salg på dette stedet, og E måtte faktisk kjøpe det for å ha et sted å bo slik at han kunne ta jobben. Så begynte jakten på penger. E kontaktet igjen bedriften og ba om garanti for et lån på kr. 5000. Dette ble direkte avslått. Han fikk beskjed om at han kunne søke et rentefritt lån av B mot at B fikk hefte i huset og kunne disponere en leilighet. (Der var to). Hverken Husbanken eller B ville godta et slikt lån. Altså fikk ikke E noen ting. Det ble nevnt at han muligens kunne få lån dersom han kontrakt-festet seg på en viss (ikke nærmere angitt) tid. Til sist klarte E å få seg et lån i en bank. Da kontaktet bedriften sorenkskrivener uten at E visste det og fikk inn i skjøtet at B skulle ha forkjøpsrett på hus og tomt. (B er eneste bedrift på stedet). E tilbød da B hus og tomt for kr. 70.000. Dette fikk han muntlig avslag på. Han forlangte å få skriftlig avslag og det gikk B med på. Dermed hadde bedriften i vinkeligheten frasagt seg den forkjøpsrett som den hadde lurt seg til.

E gikk i denne tiden på skift. Han forsøkte som god sosialist å hjelpearbeidskameratene med å bekjempe visse ting som var til ulempe for dem, f.eks. plutselig ekstraarbeid, forskjellige former for intensivering og rasjonalisering osv.

Nå ble konen til E syk og han ba bedriftsledelsen (gjennom legen) om å få komme på fast dagtid. Det gikk i orden. E var ofte oppe om natten for å passe konen i denne tiden. Dermed fikk han for lite søvn og hadde lett for å komme for sent på jobben. Han forsøkte å forklare situasjonen for bedriftsledelsen, men møtte ingen forståelse. E hadde det svært vanskelig økonomisk p.g.a. huset. Det gikk på "sukker og sirup". Men han fortsatte å kjempe for arbeiderne sine interesser og for sosialismen. Han fikk

Bak alle disse tall så skimter vi trekkene i kapitalens innhogg i fiskeriet. Først slår en ihjel de nærmeste konkurrenter – de mellomstore, så til slutt de mindre. Dette skjer selvfølgelig i samarbeid med kapitalen i fiskeindustrien. Krisa i Finnmark viser det. En av årsakene til at kapitalismen i fisket ikke har blomstretrær trålerloven. Det er ikke lovlig å drive med trål innafør fiskerigrensa. Den gir iallefall en begrenset beskyttelse for fiskerne. Konsesjon på tråling skal fortrinnsvis gis til aktive fiskere, heter det. Men trass i dette så øker kapitalen sitt grep. Forøvrig går bl.a. Libertas i spissen for å oppheve konsesjonssystemet og dermed gjeninnføre "kreftenes frie spill" i torskfisket. Storkapitalens framtidsmål er at trålerne skal overta alt fiske i Norge, slik som i England. Et av de mest brennbare spørsmål for fiskerne i Finnmark er hva som vil hende når fiskerigrensa fra 1970 utvides til 12 mil. Finnmarks Fiskerilags siste årsmøte tok opp saken til drøfting, og det som kom fram der understreket det som fra fiskerhold har vært hevdet før, nemlig at trålerne må nektes å fiske innafør 12-milsgrensa. Fra kapitalisthold hevdes det (selvfølgelig) at et forbud mot å fiske i beltet 6-12 mil vil få katastrofale følger for trålerflåten og industrien.

Vi har til nå kretset om forholdet fisker – kapital, men for en bevegelse som har forpliktet seg til å tjene det arbeidende folk, er det viktig å undersøke forholdet fisker – proletar. For det første: Ilet på yrkesfiskere går stadig nedover. I utgjør nå ca. 3% av landets yrkesbefolkning. De aller fleste fiskere på båter under 70 fot eier enten båt eller redskap eller begge deler. De er eiere av produksjonsmidler. Deres eksistens består likevel deri at de selv arbeider for sine livsoppgenheter. I den grad de utbytter noen skilling det en svært underordnet rolle. Fiskerne hører verken til proletariet eller til borgerskapet, men til mellomlagene (småborgerskapet). Denne delen av fiskerne utgjør omkring 30000 eller ca. 72%.

Motsetningen mellom fisker og proletar er ikke av antagonistisk art. De står begge overfor samme fiende: Kapitalen. Den enes kamp er den andres. Parolen er derfor: Enhet mellom fiskere og arbeidere!

stadig advarsler om at han måtte komme presis og holde arbeidstiden. Dette gikk over til forskjellige andre former for press. Han ble satt til med feikeost og dårligste lønn, til kr. 8,68 og under det pr. time pluss at han fikk trukket halvtimer når han kom noen minutter for seint. Noen formenn trakk en halv time når han kom 3 min. for sent, andre ved 4 og flere minutter. E ble så satt på en transportgjeng der han kunne tjene en del bedre. Han kom med i SUF og drev ennå

mer aktivt på arbeidsplassen med utdeling av flygeblad og diskusjon med arbeidskameratene. Dessuten så han til at der alltid var 4 mann på gjengen. Det betød at han fikk de andre med seg om å stoppe arbeidet dersom bedriften tok en mann bort fra gjengen. Bedriften forsøkte rett som det var å gjøre nettopp det og resultatet var at der ble stadig avbrekk i transporten. Etter en stund fikk han innkallelse til overingeniøren og der fikk han en liste over alt fravær han hadde hatt. I denne advarselen var vært minutt ført opp til og med ferie og lovlig sykefravær var ført opp. Omtrent samtidig fikk han ordre om å vaske i badet på verkstedet på laveste tariffbetaling, 8,68. Han som vasket i badet før hadde hatt 10,08 pr time. Da E ble satt til arbeidet, ble arbeidsoppgavene utvidet og lønnen altså kjørt ned til 8,68.

Saken ble tatt opp med fagforeningen og det kom til forhandlinger med bedriften. B hadde ingen argumenter unnatt det å si nei – dvs. de sa at de var villige til å justere lønnen til E (de sa ikke om de mente opp eller ned) etter at arbeidsstudier var gjennomført. Saken ble innsendt forbundet. Derfra kom svar at de måtte ta det med ro og legge saken på hyllen en stund fordi bedriften nettopp hadde tapt en sak mot arbeiderne. En mann

Ug hva sier så staten? Fiskeriminister-en uttaler at "fiskerene er i besittelse av en uhørt kravmentalitet". I en situasjon der norske fiskere ikke får solgt sine fangster, blir det importert salt fisk fra Sovjet og Færøyene, og reker fra Canada og agn og til og med fersk torsk fra Danmark. Men statssekretær Knut Vartdal i Fiskeridepartementet forteller at en garantiordning for norsk saltfisk vil få så store konsekvenser at det ikke kan forsvares å imøtekomme kravet. Og statssekretæren opplyser videre at spørsmålet om saltfisk-garantiordninger ikke er tatt opp under de drøftinger som fiskeriproblemene om staten har hatt med Norges Fiskerlag. Her er det nettopp ett av de mest sentrale punkter i sammenheng med fiskerikrisa. Fiskernes "egen" organisasjon – Norges Fiskerlag – tar overhodet ikke opp de vesentlige problemene som angår og opptar fiskerne i deres daglige virksomhet. – Ja, som angår dem så konkret og merkbart at de samler seg til massemøte for å drøfte og uttale seg om det. Kan dette være fiskerenes egen organisasjon?

La oss se litt på fiskerenes "egne" organisasjoner. Den 27 januar blei førstehåndsprisene på fisk satt ned. Dette betyr en ytterligere reduksjon av de på forhånd svært begrensede inntektsmulighetene fiskerne hadde.

"Fiskeribladet" brakte i slutten av januar kommentarer til dette, og i den anledning blei formannen i Noreg Fiskerlag og direktøren i Noregs Råfisklag intervjuet. Formannen i Fiskerlaget, Johan J. Toft er skuffet over utviklinga, og han beklager at prisene nå igjen skal settes ned. Men det er ingen kampvilje å spore hos den mannen som skulle være leder for fiskernes kamp. Istedet uttaler han til Fiskeribladet: "Selvsagt er også jeg skuffet. Det hele er jo en følge av den utvikling vi har hatt i den senere tid, og det er å beklage at fiskeprisene må settes så mye ned." I følge fiskerilags formannen er det nærmest en uavvendelig lov at fiskeprisene "må" settes ned. Og han får sjølvsagt rett dersom han og de øvrige byrokrater i Fiskerlaget fortsatt lykkes i å lede fiskerne mot katastrofe.

Toft sier til slutt i intervjuet til Fiskeribladet: "Det hele vil imidlertid føre til en drastisk nedskjæring i lønnsomheten for fiskerne, men det er viktig å opprettholde avtaket. Uten det blir situasjonen betydelig forverpet."

Dette viser klarere enn noe annet at formannen i Fiskerlaget tar hensyn til fiskeoppkjøpernes fortjeneste og profittkrav istedenfor fiskernes rett til forsvarlige inntekter. Toft er på denne måten ikke noe annet enn en lakei for kapitalinteressene i fiskerinæringa. Han tar ikke opp kampen mot vår tids væreiere, men sikrer deres stilling ved å forklare de fiskerne

Fiskerlaget på gal side

FORTS. FRA SIDE 1

han skulle være representant for, at oppkjøperen står i en meget vanskelig situasjon, og at fiskerne derfor må finne seg i det Toft sjøl kaller "en drastisk nedskjæring lønnsomheten for fiskerne".

Fiskerilagsformannen innser og beklager fiskernes problemer, men stiller seg likevel på oppkjøpernes side. Toft skulle være fiskernes leder. Han fungerer som villder av fiskerne. Fiskerlaget skulle være fiskernes kamporganisasjon. Det får mer og mer karakteren av et byrokratisk undertrykkingsapparat som brukes mot fiskerne. Da er det bare logisk og konsekvent av sjefsbyrokraten, kapitalistlakeien Toft å uttrykke en viss forståelse for fiskernes problemer. For da kan undertrykkelsen praktiseres mer effektivt.

Også direktør Rolf Hoem i Norges Råfisklag innrømmer at fiskerne får det vanskeligere og vanskeligere. Han uttaler til Fiskeribladet: "Prisen til fisker er etter de mange prisreduksjoner som er gjennomført i de siste to år, kommet ned på et så lavt nivå at det er alvorlig fare for at den store delen av fiskeflåten ikke lenger gir et forsvarlig grunnlag for lønnsom drift."

Men heller ikke direktøren viser den ringeste vilje til å endre på disse forholda som han på en forøvrig utmerket måte beskriver. Dette er da forøvrig ikke så part. Direktøren pleier ikke vanligvis å vise nevnerdig interesse for å endre samfunnsforholda slik at arbeidsfolk får det bedre.

Men la det med dette en gang for alle være klart at råfisklaget – i likhet med Fiskerlaget – ivaretar ganske andre interesser enn fiskernes. Fiskerne kan ivareta sine interesser bare ved å bekjempe byrokratiet i Fiskerlaget og Råfisklaget.

I denne situasjonen er det beklagelig – men ikke desto mindre interessant – at Fiskeribladet skriver en hel artikkel for å ta fiskerilagsformannen og råfiskdirektøren i forsvar. "Helt siden i høst har man vært klar over at det gikk mot den største avtaks-krise siden 30 årene..." skriver bladet, og fortsetter: "Her har direktøren i Råfisklaget og formannen i Norges Fiskerlag lagt ned et kjempearbeid for å finne frem til ordninger. Utallige er de konferenser som har runnet sted med myndighetene og med næringens folk om avtaksproblemene."

Poenget er jo at Fiskeribladet har helt rett.

Men eller derfor: Hvis vi var et fiskeriblad som hadde til hensikt å vise hvilken herøisk innsats disse to herrer har gjort for fiskerne i dette landet, så ville vi ikke skrevet det overstående. Formannen og direktøren har omtrent slitt seg ut med å konferere med myndighetene og næringslivet. Det vesentlige er bare at slike konferanser løyser myndighetenes og næringslivets problemer. De løyser ikke fiskernes og fiskeriarbeidernes vansker.

I denne situasjonen har fiskere og fiskeriarbeidere på den ene side og næringslivets menn, d.v.s. oppkjøperne, og myndighetene på den annen side motstridende interesser.

Begge parter interesser kan ikke forenes. Begge parter kan ikke få sine interesser ivarettet samtidig ved at partene forhandler med hverandre. En står her overfor et valg mellom å ivareta fiskernes interesser eller ivareta kapitalistenes interesser.

Fiskerne har derfor intet valg. De er nødt til å føre en kamp mot kapitalistene i fiskerinæringa og mot myndighetene. En slik kamp må også føres mot alle som stiller seg på "næringslivets og myndighetenes" side – Hoem og Toft inkludert.

Hvor står Fiskeribladet?

BORGERLIG demokrati

Fagorganiserte i Bergen og Ålvik.

fra forbundet var på besøk og kunne fortelle at det var så godt som klart at der var foregått et tariffbrudd i og med at lønnen for et arbeide var justert ned midt i en tariffperiode. Forbudsmanden ble litt betenkt da han fikk se at E var SUF-er og han sa at forbundet skulle gjøre sitt beste. Klubbformannen ble så innkalt til overingeniøren som fortalte at saken også hadde vært drøftet i arbeidsgiversidens organisasjon og en var kommet frem til at det som var skjedd var tariffstridig. Så kom brev fra forbundet om at saken måtte tas opp lokalt. D.v.s. at forbundet hadde bestemt seg for ikke å gjøre noe mer med saken. Hele saken ble senere drøftet på et fagforeningsmøte og der var stor forbarnelse over hva som var gjort både når det gjalt bedriftsledelsen og forbundets fremgangsmåte. Arbeiderne klappet for E når han tok ordet osv.

Men nå var situasjonen rent økonomisk blitt så vanskelig for E at han var tvunget til å få seg bedre lønnet arbeid. Hvis ikke han hadde fått det ville han ha mistet huset. Bedriften B hadde for så vidt oppnådd det den ville med E, men andre kamerater fortsetter kampen på det nye grunnlaget. Dette tilfellet er ikke noe sjeldent. Det skjer mange steder. Og det viser helt klart hva det borgerlige demokratiet egentlig er

lønsslaveri og diktatur. Det viser også at LO-lederne er kapitalistenes kjøpte og betalte lakeier som ikke står på arbeidsfolks side i klassekampen.

Vi har hatt borgerlig demokrati (dvs. diktatur) i over 50 år. Det er over 50 år siden alle borger over en viss alder fikk stemmerett. DNA/LO har utviklet dette demokratiet i de siste ca 30 årene, og vi står i virkelig-heten akkurat på samme sted når det gjelder maktforhold. Vi er totalt i hendene på kapitalistene som kan skalle og valte som de vil med oss i bedriftene og som dirigerer oss som de vil gjennom de såkalte folkevalgte organer.

Likefult fins det partier som sier seg å ivareta arbeiderklassens interesser og som snakker om å bygge på folkestyret og den parlamentariske vei til sosialismen. Men det de kaller folkestyre er ingen ting annet enn kapitalens diktatur over arbeiderklassen, og tredve års sosialdemokratisk styre har vist oss hvor den parlamentariske veien fører hen.

Nei kamerater, la oss ta saken i våre egne hender (SF's mål er å gi folket herredømme) og sette igang med å arbeide frem et arbeiderparti som er vårt eget og som derfor uten å nøle et øyeblikk står fullt og fast på vår side. Et parti som ikke låser seg fast i fredlig overgang til sosialismen, men som ser de ubehagelige realiteter rett i øynene og forbereder seg og folket på det rasende angrepet som kapitalistene vil sette igang når vi blir så sterke at de føler seg truet. La oss ikke lure oss selv og andre med opportunistisk prat om en fredlig overgang til sosialismen.

VERDEN I OPPRØR

STREIKER I ITALIA

I det siste året har massenes kamp i Italia nådd nye høyder. Krisa i den kapitalistiske har også rammet Italia. Vekst-raten i den italienske industrien for de sju første månedene av 1968, var under halvparten av raten for den tilsvarende perioden i 1967. Produksjonen i de viktigste lettindustriegreinene falt drastisk, og på grunn av den økende internasjonale konkurransen, har Italias utenrikshandel minsket i året som gikk. For å øke sin konkurranseevne, har de italienske kapitalistene økt utbyttinga av arbeidsfolk, og antallet på arbeidsløse eller delvis arbeidsløse har steget til over 3 millioner. Mange jordarbeidere har mistet arbeidet, og mindre kapitalister har gått konkurs. Mange studenter er stilt ovafor muligheten til ikke å få arbeid etterat de er uteksaminert.

Under disse omstendighetene er det ikke rart at massene kjemper mot kapitaliststyret. Utover våren 1968 økte motstanden kraftig mot det middelaldrige universitetssystemet, og store politistyrker ble satt inn mot studentenes rettferdige kamp. Utover høsten samme året økte arbeidernes kamp mot utbyttinga kraftig. Streiker i de forskjellige industriegreinene fant sted omtrent over hele landet, og seint på høsten holdt 12 millioner arbeidere en 24 timers lang generalstreik, som ble fulgt av fylkesvise streiker i Roma og andre steder hvor millioner av arbeidere tok del. Over halvannen million landarbeidere gikk til generalstreik over hele landet i september, og samtidig kom over 30 000 småbrukere til Roma fra ymse deler av landet hvor de holdt massive demonstrasjoner. I Sør-Italia og andre økonomisk tilbakestående deler av landet, holdt jordarbeidere streiker og demonstrasjoner uten opphør.

I forbindelse med "nyttårsfeiringa" holdt arbeidere og studenter demonstrasjoner mot borgerskapets ødsling med penger. Store mengder progressive samlet seg rundt operaforestillinger og natt-

klubber og uttrykte si misnøye med "sos-sen". Der politiet ble sendt ut for å undertrykke dem, tok folket igjen med steinkast og stokkelsag. Flere steder ble det også reist barrikader, og kjempet helt til neste morgen. En student ble skutt ned og alvorlig såret under en slik demonstrasjon i Viareggio. Store demonstrasjoner mot denne politiudåden fulgte, blant annet ble kontorene til den reaksjonære avisa Nazione stormet.

Den 10. januar gikk transportarbeiderne over hele Roma til streik for høgre lønninger. Tidligere hadde transportarbeiderne i Torino holdt en tre-dagersstreik i dagene 7. - 9. januar.

I januar ble det holdt en-dagers generalstreiker i Messina, Napoli, Agrigento, Ragusa og flere andre steder, og transportarbeiderne i Roma gikk igjen til streik den 17. og 21. januar, og flere tusen arbeidere og studenter var i harde kamper med politiet i Olbia på øyas nordkyst, da politiet forsøkte å åpne veg- og jernbanetrafikken.

I hele januar gjennomførte studentene over hele Italia streiker og aksjoner for sine rettferdige krav. Den 5. februar gikk 18 millioner arbeidere over hele landet til en 24 timers generalstreik i protest mot monopolkapitalens utbytting. Streiker rammet industriproduksjonen i hele landet totalt, og førte til store skader for jordbruk og handel. Streiken kostet de italienske monopolkapitalistene 56 millioner dollar. Den 12. februar gikk over 5 millioner arbeidere i forskjellig privat industri over hele landet til streik.

Tekstilfabrikken "Marzotto" i Valdarno har vært okkupert av dens 5000 arbeidere siden den 24. januar i år. Den 7. februar reiste arbeiderne barrikader rundt byen og kuttet all trafikk til den. Mange av arbeiderne bar portretter av Mao Tse-tung og ropte revolusjonære slagord.

soldater. Når Ahoda slo biafranske styrker nigerianerne over 20 kilometer tilbake under en motoffensiv. Samtidig (17. februar) meldes det at biafranerne har framgang i Owerri-Port Harcourt-området, og at de nå står bare omlag 50 kilometer fra den sistnevnte byen.

DET LAOTISKE FOLK VINNER NYE SEIRE
Tidlig om morgenen den 15. januar sprenget tropper fra den nasjonale frigjøringsfronten i Laos (Pathet Lao) et ammunisjonsdepot i lufta ikke langt fra Vientiane. Dagen etter ble et amerikansk propaganda-senter i Borikhansay-provinsen sprenget i lufta. I harde kamper som raste i Udomsay-provinsen fra november i fjor til begynnelsen av januar i år, ble 212 fiender satt ut av spill, derav ble 111 drept. De patriotiske styrkene erobret to bombekastere, en rekylfri kanon og store mengder lette våpen og utstyr. 35 amerikanske fly ble skutt ned eller ødelagt på bakken i Attou-provinsen i november og desember i fjor, i følge radiostasjonens "Khaosan Pathet Lao". Den 13. januar ble et amerikansk fly skutt ned i Xieng Khouang-provinsen, og dagen etter ble et helikopter ødelagt i nærheten av Muong Hiem.

Noe over 200 marionettesoldater ble satt ut av spill i det sørlige Laos i januar måned, og ni amerikanske fly ble skutt ned. Harde kamper raste i Xieng Khouang i januar, og 345 fiender ble satt ut av spill, mens 47 våpen ble erobret og ei bru sprenget i lufta. Siden de amerikanske luftåtaka mot Laos startet i mai 1964, har Pathet Lao skutt ned 1000 fly. Milepælen ble passert den 22. januar i Savannakhet-provinsen, da et F-4 fly møtte sin skjebne. De patriotiske styrkene gikk til angrep på et ammunisjonslager i Champassak-provinsen den 28. januar. 25 våpen ble erobret, fire militære kjøretøyer ble ødelagt, og flere brakker ble svidd av.

KAMPER I THAILAND.
En militær utpost som tilhørte marionettesyrkene i Nan-provinsen ble erobret den 15. januar, og omlag 30 fiender ble satt ut av spill. Frigjøringsstyrkene led ingen tap. Den 21. januar ble 111 landsbyboere av Meo-minoriteten drevet ut av sine hjem og satt i konsentrasjonsleiren

partistore etter avtale med avisa-

FRIGJØRINGSKAMPEN I PALESTINA

300 israelske angripere ble drept eller såret under kamper midt i januar, melder et kommuniqué fra Al-Fatah (Palestinas Nasjonale Frigjøringsrørse). Særlig aktiviteten i Gaza auka sterkt. Den 18. januar ble flere israelske stillinger på de okkuperte Golan-høydene angrepet, og dagen etter ble Suwaimah-utposten i Jordandalen angrepet.

Den 2. februar holdt arabiske skolejenter en demonstrasjon mot den israelske okkupasjonen. Okkupasjonstroppene åpnet ild mot skolejentene, og minst to ble drept og omtrent 100 ble såret. All trafikk ble stoppet og barrikader ble satt opp i gatene. Samtidig meldes det om økt terror mot araberne for å få dem til å emigrere.

Revolusjonært oppsving i India

Undertrykkelsen av massene i India blir stadig mer brutal. De indiske avisene meldte nylig om flere brutale massakre på "harijaner", eller medlemmer av paria-kasten. Dette er folk som ifølge den lokale religionen blir ansett som "urene", noe som sjølsagt blir brutalt utnyttet av de rike jordeierne. Mange slike "harijaner" har etterhvert tatt til å organisere seg mot undertrykkene. Jordeierne har svart med brutale mord, som f.eks. i Tanjore-fylket i Madras-provinsen, der 42 kvinner, barn og oldinger ble stengt inne i et hus og brent levende. Dette var den 25. desember i fjor, og kom som et foreløpig klimaks etter at jordeierne, med regjeringa samtykke, i lengre tid har latt dem organisere private væpna bander som terroriserer "harijanene" i distriktet. Det indiske politiet satte til og med politikjøretøyer til disposisjon for bandittene. Liknende massakrer på pariaer har funnet sted i Andhra, Haryana, Kerala, Uttar Pradesh og andre indiske stater.

"Der det er undertrykkelse, blir det motstand". I to landsbyer i Punjab tok folk under ledelse av revolusjonære i Indias Kommunistiske Parti tilbake landområder som var stjålet fra dem av en despotisk jordeier. Politiet som ble sendt mot området, ble angrepet og tvunget til å flykte. Rundt årsskiftet gjennomførte om lag 10000 småbønder eller landarbeidere store okkupasjoner av land i Bihar. Væpna med hjemmelagde våpen, slo de tilbake mange angrep fra politiet og reaksjonære bander. I den nordøstre delen av Andhra

er flere politistajsoner blitt angrepet av revolusjonære. I det samme området ble en eiendom til en jordeier angrepet av over 1000 bønder væpna med skytevåpen, økser, kniver og andre våpen, og da politiet innfant seg, ble undertrykkerne beskutt.

Omlag 200 væpna folk fra en lokal stamme i Tripura i Øst-India angrep to polititposter med rifler, maskingeværer og bombekastere. "Hindustan Times" (stor indisk borgerlig avis) meldte at den indiske regjeringa var "rystet" over dette angrepet. Oppsvinget i kampene har ført til stadig sterkere oppslutning om Mao Tse-tungs tenkning. De revolusjonære kampene i India blir overalt leda av revolusjonære kommunister som bygger på Maos tenkning. Disse er som oftest ekskludert fra det "offisielle" venstre-kommunistiske partiet, som vant den store valgseieren nylig. Begge de "legalistiske" kommunistpartiene i India går inn for fredelig overgang til sosialismen, og sitter i delstatsregjeringer, der de flere ganger har kommandert ut politi og soldater mot de revolusjonære bondemassene. Indias virkelige marxist-leninister, tilhengere av Mao Tse-tungs tenkning, oppnår en stadig høyere grad av organisasjon. De stiller ikke til valg, da de anser borgerlig-parlamentarismen i India som avslørt i folket, og meiner at tida for væpna kamp nå er inne. Det ser også ut som folket sjøl er enige i dette, og meir og meir "velger" marxismen-leninismens vei gjennom sine voldelige aksjoner mot undertrykkelsen.

seringa av pensumet. De følgende dagene økte manifestasjonene, og den 27. i samme måneden protesterte om lag 10000 studenter mot korrupsjon og det gammelmodige undervisningssystemet.

KAMPEN I MALAYA

Den malayiske nasjonale frigjøringshæren er særlig aktiv i grensestroka mot Thailand. Siste året ble over 150 fiendtlige tropper og politi satt ut av spill i følge en rapport i "Malayan Bulletin". Videre ble over 30 regjeringsagenter, lokale despoter og kontrarevolusjonære eliminert, og store mengder våpen og utstyr ble erobret. Samtidig meldes det at arbeidsløysa i Malaya har økt kraftig i det siste, og er nå over 200000. Dette er 11,2% av den totale arbeidsstyrken i landet opplyste Tab Siew Sin, finansminister i den malayiske regjeringa. Som et eksempel på dette kan nevnes at regjeringa utlyste 360 jobber i statsadministrasjonen i 1967, og antallet søkere til disse var 66960!

MILITANT DEMONSTRASJON I VEST-BERLIN
Over 3000 arbeidere og studenter sammen med mange spanske, portugisiske, greske og iranske gjestearbeidere holdt en demonstrasjon i Vest-Berlin den 14. februar. Demonstrasjonen var retta mot utbyttinga av gjestearbeiderne. Demonstrantene bar bilder av Marx, Lenin og Mao Tse-tung. Over 3000 politifolk ble kalt ut for å undertrykke demonstrasjonen.

BOMBEATTENTAT MOT DET AMERIKANSKE MILITÆRHØVEDKVARTERET I ANKARA.
Natta til den 18. januar ble det amerikanske militærhovedkvarteret i Ankara utsatt for et bombeattentat. Bygningen ble betraktelig skadd. Bakgrunnen er å finne i det tyrkiske folkets stadig økende kamp mot NATO, og i det faktum at den nyutnevnte amerikanske ambassadoren til Tyrkia kommer direkte fra tjeneste i Sør-Vietnam. Først i februar holdt tyrkiske studenter store demonstrasjoner mot et amerikansk flåtebesøk i Istanbul. I over ei uke ble byen rystet av sammenstøt. Under et møte på Uavhengighetsplassen i Istanbul, hvor over 10000 mennesker tok del, åpnet politiet ild mot demonstrantene. To ble drept og over 100 ble såret. Biler som kjørte forsyninger til de amerikanske krigsskipene ble angrepet og brent. Andre amerikanske installasjoner i landet, særlig i Istanbul, Ankara og Izmir ble angrepet og delvis ødelagt.

KAMPER I DHOFAR
Frigjøringskampen i Dhofar (et av sjeikdommene inne i den persiske gulfen) går videre. I den vestlige delen av landet hadde de patriotiske styrkene et sammenstøt med de britiske kolonitroppene, og 22 fiender ble drept eller såret. Den 31. desember ble en fiendtlig leir angrepet og 18 marionettetropper ble drept eller såret. Under et forsøk på å sette i land tropper sjøvegen den 19. januar ble fienden overrasket av frigjøringsstyrkene, og mer enn 30 fiender ble drept eller såret.

BIAFRANSKE STYRKER PÅ OFFENSIVEN
Biafranske styrker har hatt framgang på Onitsha-fronten, og står nå inne i byen i harde kamper med nigerianske

SPANIAS KOMMUNISTISKE PARTI (M-L)
VEDTAR NYTT PROGRAM

Sentralkomiteen i Spanias Kommunistiske Parti (m-l) holdt sitt 2. plenium tidlig i januar dette året. Partiet slo fast at det bygde på marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning, og hilste den kinesiske kulturrevolusjonen. Programmet tok videre klar avstand fra revisjonistpartiet og fra Francos politikk med å selge landet til den amerikanske imperialismen. I mer enn ti år har amerikanerne strammet sitt grep på landet, og slått dora på vidt gap for de amerikanske kapitaleierne. Spanias Kommunistiske Parti (m-l) kjemper for en bred og kraftig revolusjonær nasjonaldemokratisk front mot den amerikanske imperialismen. Vegten til nasjonal frigjøring går gjennom at streikene og demonstrasjonene utvikles til stadig høyere former for kamp, og at en i landområdene starter en folkekrig mot imperialistene og de hjemlige reaksjonære.

Arbeiderbladet (29/1) forteller at de som fremst blir arrestert under terrorbølgen i Spania "for tida er" tilhengere av "Trotskij, Castro og Mao". Dette viser klart at de spanske kameratene står i fremste linje, sjøl om borgerskapet her nytter det gamle trick og slår kommunistene i hartkorn med småborgerlige, anarkistiske og trotskisteiske strømninger.

Solidariteten med det seirende vietnamesiske folks kamp mot den amerikanske imperialismen har virket sterkt radikaliserende på store deler av folket - særlig blant ungdommen. Takket være de militante aktivister er imperialismen avslørt i all sin verderstyggelighet for store deler av folket.

I 1965 ble Solidaritetskomitéen for Vietnam organisert. Allerede fra starten ble den utsatt for harde angrep fra borgerskapet og ikke minst fra toppene i sosialdemokratiet. Håkon Lye kjørte ut med alle tenkebaskelser og løgner om den i beste anti-kommunistiske stil. Fra begynnelsen av var Solidaritetskomitéen dominert av partier og kom etter hvert under kontroll av profesjonelle tverrpolitikere og opportunistier. I takt med USA-imperialismens økte aggresjon i Vietnam, fikk flere øynene opp for at det vietnamesiske folks bestialske fiende ikke kunne bekjempes med humanistiske apeller og undergangspustander som at FNLs heroiske motstandskamp kunne "tenne en verdensbrann". Faktum er at folkenes kamp er det eneste som kan temme USA-imperialismen.

Gjennom praksis og studier ble aktivistene på grunnplanet mer militante og ville utvikle bevegelsen, hvilket ikke passet herrene på toppen. De ville holde bevegelsen innenfor de grenser de ut fra en opportunistisk vurdering fant riktig. Under presset fra aktivistene som økte i antall og utviklet seg politisk, ble sosialdemokratene, som utover høsten 1967 forsøkte seg med et kupp, pres-

Noen utgaver er delt i to filer for lettere nedlasting – se www.akp.no/m-historie/pdf/klassekampen/

FNL har den siste tida satt inn en voldsom offensiv mot USA-imperialistenes baser i den sørlige delen av Vietnam. NTB/Reuter melder at det siste angrepet ble satt inn mot den store amerikanske flåtebasen på Danang-elva. FNL's raketter landet midt inne i et område med store våpen og ammunisjonslagre. Denne basen forsyner den kjempestore Danang-basen med matvarer, utstyr og våpen.

Noen dager tidligere ble et stort ammunisjonslager som tilhørte quislingstyrkene truffet av FNL's raketter som utløste eksplosjoner som varte i 12 timer.

FNL står så sterkt at parolen er blitt "Befri Saigon!"

Innafor USA's tropper er det også motstand mot USA-imperialismen. Den 27. desember demonstrerte 3.000 soldater og offiserer på Dong Du-basen mot USA's krig i landet! De ble støttet av 1.000 sør-vietnamesere som arbeidet på baseområdet.

Også det norske folket viser sin motstand mot USA-imperialismen. Siste uttrykket for dette var torsdag 27. februar da nærmere 400 mennesker demonstrerte utenfor Hotell

Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie etter avtale med avisa.

Nytt studieopplegg i marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning.

Grundige og omfattende studier i marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning er den grunnvullen gjenreisningsarbeidet av den revolusjonære rørsla i Norge trenger. Den norske arbeiderklassen har ikke et revolusjonært parti i dag. Hovedoppgaven er derfor å reise et slikt parti, som på en omfattende måte er istand til å reise en bred, revolusjonær front mot den monopolkapitalistiske samfunnsmakta og bygge et sosialis-

Continental der 11 representanter fra Saigon-juntaen holdt møte. De ville vise sin avsky overfor Quislingene fra Saigon, og mot den norske regjeringa som hadde hemmelige forhandlinger med denne juntaen til tross for at størsteparten av det norske folket tar avstand fra quislingene i Saigon. Regjeringa viste sin totale forakt for det norske folkets solidaritet med det vietnamesiske.

Avslør regjeringas foræderi mot det norske og det vietnamesiske folket! Støtt FNL! Bekjemp USA-imperialismen!

tisk Norge under arbeiderklassens ledelse. For å nå disse målene er det av avgjørende betydning at vi greier å bekjempe de opportunistiske og revisjonistiske elementene i arbeiderbevegelsen som står hindrende i veien for den norske arbeiderklassens marsj mot sosialismen.

De generelle erfaringene som arbeiderklassen har vunnet gjennom langvarig kamp og som er en nødvendig forutsetning for seier er summert opp i marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning. Med denne ideologien som våpen vil vi være istand til å bekjempe de krefter som stiller seg i veien for arbeidsfolks kamp for sosialismen.

Sosialistisk Ungdomsforbund har nå gitt ut et studieopplegg som tar sikte på å ruste sine medlemmer med omfattende studium i marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning. Opplegget omfatter hovedemnene marxismen-leninismens studiemetode, klasserstandpunkt, marxismen-leninismens verdensanskuelse (den dialektiske og historiske materialismen) og den internasjonale kommunistiske bevegelsens strategi og taktikk. Revolusjonære kamerater, enten de er organisasjonsløse eller står i andre organisasjoner bør følge dette eksempelet. Interesserte kan henvende seg til SUF v/studiesekretæren, Boks 6159, Etterstad, Oslo 6.

Opportunistene avslørt igjen

set på retrett. Utviklinga i retning av å kople støtten til Vietnams folk sammen med kamp mot USA-imperialismen her i landet - mot NATO - passet dem ikke. De led nederlag og danna i begynnelsen av 1968 sin egen organisasjon "Vietnambevegelsen i Norge", som med et slag representerte 250 000 - 300 000 mennesker. At disse 250 000 - 300 000 mennesker støtter Vietnams folk, tviler vi ikke på, men at denne solidariteten ikke kan manipuleres fram av en handfull byråkrater har utviklinga vist. LO- og DNA-byråkrater som tidligere på det groveste har bevisvasket det vietnamesiske folkets nasjonal-demokratiske revolusjon, og som hele tida har uttrykt sin solidaritet med NATO og USA-imperialismen ble plutselig "ledere av Vietnambevegelsen".

I omtrent alle de vest-europeiske land har det oppstådd en liknende utvikling. Solidariteten med Vietnams folk har utviklet militante folkebevegelser som etterhvert er blitt en trussel mot det imperialistiske system. For å bremse opp og avspore denne bevegelsen har reformister og borgere splittet den opp - vanligvis med begrunnelsen at deres splittelsesmanøvre er bestemt av solidaritet med det vietnamesiske folk! Men overalt er disse "nye bevegelser" bare papirorganisasjoner uten kon-

takt med folket.

Revisjonister og opportunistier har med mer eller mindre hell gjort forsøk på å stille seg med et bein i begge leirer, innta et "tredje standpunkt". På den ene sida har de forsøkt å vinne tilhengere blant aktivistene og på den andre sida er de fascinert av byråkratenes prat om de "250 000 - 300 000".

Et typisk eksempel er NKP-formannen, Reidar T. Larsen. Trass i at hans trofaste hantlanger, Ivar Brendmo, var med på å opprette "Vietnambevegelsen i Norge" - sa han at begge "bevegelser" måtte "overvinne en meningsløs splittelse". Likevel ble det etterhvert fullstendig klart hvilken sida han sto på, uten at han innrømte det åpent. Først i FRIHET-EN nr. 4 - 1969 tok Reidar T. Larsen sin avskjed med Vietnam-aktivistene. Der gjentok han alle de utenat lærte løgnene som borgerpressen har lansert, og beskylder Solidaritetskomitéen for Vietnam for å være "SUF-dirigert", hvor "ekstremistledelsen" driver "outrert sektierisme". For ham er NATO-motstandere ekstremister og en medlemsordning i Sol.kom. som sikrer en jevnt stigende aktivitet er "outrert sektierisme". Vietnambevegelsen derimot mangler bare den "aktive kjerne som kan få fart i

prosessen". At beskyldningene rammer hele Solidaritetskomitéens ledelse, synes fra Reidar T. Larsens side å være tilsiktet, han bruker løgner som er fabrikkert av borgerskapet til å angripe selv sine egne partifeller.

Da norsk ungdom protesterte mot den daværende vise-president i USA, Hubert Humphreys besøk i Norge, ved å gå til aksjon mot USA-ambassaden, var det et uttrykk for det norske folks rettferdige harme over USA-imperialismens bestialske undertrykkelseskrig av det vietnamesiske folk. De som var med på aksjonen utsatte seg selv for høye bøter og fengselsstraff. Den nyvalgte SF-formannen, Torolf Solheim, vet derimot bedre: " - å kaste stein gjennom rutene i den amerikanske ambassaden på Drammensveien er en dum og tom provokasjon og intet annet," uttalte han til Verdens Gang den 15. februar.

Alt dette viser at Vietnam-aktivistene i tida som kommer neppe vil kunne vente særlig støtte fra lederne av de "etablerte", "demokratiske" partier.

Men Solidaritetskomitéen for Vietnam må fortsette sitt arbeid og finne støtte i det norske folk, fordi den fører endel av folkets kamp. Under sine 4 paroler må den utvikle enhetsfronten på grunnlag av det vietnamesiske folks frihetskamp mot amerikansk aggresjon og kjempe mot det vietnamesiske folks fiender der de trer fram her i landet. I denne kampen må Vietnam-aktivistene stole på sin egen styrke og lite på egne krefter.

Hva er KU?

Kommunistisk Ungdom (KU) blei stifta etter splittelsen i Norges Kommunistiske Ungdomsforbund (NKU) i 1957. Siden da er NKU blitt en ubetydelig høyregruppe, KU er blitt NKP's ungdomsforbund, har gått gjennom indre kamper, har hatt framgang og tilbakegang.

KU har utvilsomt ærlige, revolusjonære krefter i rekkene sine. Samarbeidsavtalen SUF/KU (trykt et annet sted) viser dette. Men samtidig finnes det også utpreget høyreopportunistiske og sektieriske tendenser. Disse viser seg i flere artikler i KU-organet "Kommunistisk Ungdom" (dobbelnummer, 1 og 2, 1969).

Løgn om Mao's tenkning.

Bladet gjengir artikkelen "en fagforeningstale" fra "Kommunistisk Ungdomsforbund" (KUF - en dansk gruppe). I kommentaren står det blant annet: "KUF STÅR PÅ MARXISMEN-LENINISMEN, MAO TSE-TUNGS TENKNING" situasjonen innenfor den kommunistiske bevegelse er preget av dyptgående motsetninger som i en rekke land har ført til fraksjonsdannelser og splittelser. Man får altså det inntrykk, at artikkelen gir uttrykk for synspunktene til Mao Tse-Tung, Kinas KP og de andre partier og organisasjoner som står på dette grunnlaget.

Men "fagforeningstalen" gjør slett ikke det. Den fordømmer den danske arbeiderklassens kamp for sine interesser som svik mot det arbeidende folket i Asia, Afrika og Latin-Amerika! Det er såleis et reaksjonært dokument KU-avisa trykker, og den bringer i og for seg riktig kritikk av dette.

Kan sånt reaksjonært dritt virkelig bygge på Mao's tenkning? Sjølsagt ikke! KUF bygger slett ikke på Mao, men på Gottfred Appel's teorier. Denne fyren

hevder at arbeiderne i Vesten er reaksjonære fordi "de har det for godt"! På denne måten støtter han i praksis kapitalens løgner om at vi lever i et "velferdssamfunn". Mao derimot, understreker klart at arbeiderklassen i Vesten er progressiv, og må kjempe for sine interesser. (Se "Forlag til generallinje for verdens kommunistiske bevegelse", skrevet under

HVOR GÅR K.U.?

KU-BLADET SJKANERER FORMANN MAO

Mao's personlige veiledning.) Dette har marxist-leninistene alltid sagt.

Appel angriper også Stalin, og påstår at hans kamp for enhetsfronten mot Fascismen før 2. verdenskrig var reaksjonær. Dette er et Trotzkistisk standpunkt. Mao derimot, understreker at Stalin hadde rett her (se Mao's verker, bind 3.: Enheten mellom Sovjets og hele verdens interesser.) Sjøl om Appel og hans følge sjøl påstår at de står på Mao's tenkning, er det altså klart og tydelig at de i praksis bekjemper den.

Er dette virkelig ukjent for redaktøren av av KU-bladet? Det kan det ikke være. Både i Danmark (Kommunistiske Forbund), (m-l), Sverige (Svensk KFml, Clarté), og Norge (SUF) finnes det organisasjoner som sprer kunnskap om hva Mao's tenkning virkelig står for. Alle disse er mye sterkere enn Appel's lille vennekrets.

KU-avisa sverter altså Mao's tenkning ved å bringe en artikkel redaktøren meget vel vill ikke svare til Mao's syn! På det grunnlaget kan man sjølsagt også angripe Lenin ved å sitere "Leninisten" Trotski, eller Marx ved å peke på "marxisten" Axel Larsen (dansk SF har nemlig program-

festa "marxismen"). I sannhet en ynkelig og sjofel form for "informasjon" om vår tids største marxist-leninist, Kamerat Mao Tse-Tung!

Den lille røde-"ny katekisme"!

At angrepet på Mao ikke er noen tilfældighet, viser to artikler skrevet av Georg Ovesen og Arvid Løkkeberg. Disse artiklene er fient-

lige mot Mao Tse-Tung og viser i tilsørt form vilje til å bekjempe andre revolusjonære krefter på venstresida. Noen smakebiter:

"...tilhengere av marxismen-leninismen, Mao Tse-Tung's tenkning ble ikke noe annet enn et haleheng til SUF" (Ovesen). "Et klart flertall av (KU)representantenegikk imot Mao Tse-Tungs tenkning" (Løkkeberg).

"Forbundets forhold til de revolusjonære nettopp ved avvisningen av en sektierisk, ekstremistisk linje". (samme) "...det jeg vil betekne som den "nye katekisme". Jeg tenker her på "den røde bok" (Ovesen).

Den røde boka, som mer enn noen annen har vært ungdommens lærebok under det siste revolusjonære oppsvinget - både her i Norge og verden forevrigkalles foraktelig den "nye katekisme". Kan dette virkelig "styrke" KU's "forhold til de revolusjonære"? Det skjønner vi ikke.

Snille med opportunistene.

Løkkeberg og Ovesen er uklare i forholdet til opportunistene - noen steder lyder det som om de tar dem i forsvar.

"Verdens Demokratiske Ungdom" (VDU)

er en internasjonal front som kontrolleres av Sovjetrevisjonistene. Løkkeberg påstår likevel at alle ungdomsforbund i land som bygger sosialismen står tilsluttet VDU (som han kaller verdens ungdomsbevegelse). Men hverken Kinas eller Albanias ungdom er med, sjøl om VDU's sekretariatet påstår løgnaktig det motsatte.

Sovjet-revisjonismens gjennombrudd på Sovjetunionens KPs 20. kongress i 1956 hopper Ovesen lett over på denne måten: "Revisjonismen... har røtter lengre tilbake enn SUKPs 20. partikongress (1956). Det er mer riktig å gå tilbake til Bernstein, som jeg vil karakterisere som revisjonismens "far". Snakk ikke om Kosygin - det er "mer riktig" å snakke om revisjonisme på 1800-tallet!

Løkkeberg nekter også å ta avstand fra DNAs falske "Vietnambevegelse". "Vi anekjenner ... Sol.kom., men de positive resultatene som Vietnambevegelsen eventuelt kan bidra med, må ikke fordommes." I over et år har "Vietnambevegelsen" eventuelt bidratt med ingenting annet enn kamp mot Sol.kom. Dens karakter avsløres ved at en erkefiende av KU og alle revolusjonære, den "siste mohikaner" i NKU, Terje Bringebær Olsen, er valgt til styret. Derfor tok også KU-ledelsen det riktige standpunkt da den i samarbeidsavtalen SUF-KU gikk inn for å støtte Sol.kom. og avvise høyresosialdemokratiets splittelsesforsøk: "Vietnambevegelsen".

Kamp mot "venstreekstremistene": NKPs formann angriper for tida alt revolusjonært - i NKP, i SUF og i

Yrkeskoleelevene vil sette makt bak krava sine

i det siste er det kommet fram en del skjervheter som når ved Oslo Yrkeskole. Yrkeskoleelevene har elendige boligforhold. De kommer sist i køen på hybelmarkedet, og noe hybelhus for yrkeskoleelever finnes ikke, hvis en da ikke skal regne med "Læregutthjemmet" i Pilestredet, der elevene bor på store sovesaler i et elendig utstyrt gammelt hus, og må være inne klokka ti om kvelden og overvære andakten hver søndag. Dette "hjemmet" er så fælt at en stor del av de 70 plassene der er ledige, enda det er over 700 yrkeskoleelever som er utenbys fra.

De økonomiske forholdene for størsteparten av yrkeskoleelevene er slik at endene ikke kan møtes i det hele tatt. Statens lånekasse gir ikke lån første året og de lånene som gis etter første år er langt fra tilstrekkelige. De små lån er sjølv sagt et problem som yrkeskoleelevene deler med studentene, men yrkeskoleelevene har mye mindre mulighet enn studentene til å få private banklån, og det er også vanskeligere for dem å ta seg småjobber. Dette betyr at en arbeidsgangdom som vil skaffe seg fagutdannelse som regel må leve på familien sin. Der hvor det er helt umulig må han ofte likevel ta seg en kveldsjobb ved siden av skolen. Alle kan forstå hva dette betyr av påkjenninger for 16-20 åringer, å gå på skolen fra åtte om morgene til halv fem, og deretter rett på flere timers jobb.

Hva så med disse som ikke kan finne en kveldsjobb som passer? Det finnes elever på yrkeskolen som ikke har råd til middag. Et par dager i uka blir de hjulpet

av kameratene sine på kokkelinja. De som er læringer for en svært lav lønn som de til og med må skatte av!

Rimelig velferdsgoder som skolelege, kantine, gymnastikkhall, møterom, velferdsbygg osv. er det smått med på Oslo Yrkeskole. Det blir ikke gitt bevilgninger til det.

MYNDIGHETENE BRYR SEG IKKE MED YRKESKOLEUNGDOMMEN.

Undervisninga er mangelfull på en rekke områder, og dette viser hvor lite myndighetene bryr seg om yrkeskoleelevene.

Myndighetene regner ikke med at arbeiderne er noen viktig del av samfunnet, så de satser resursene sine på å utdanne loyale byråkrater, administratører og tilsynsmenn som skal finne nye fiffige metoder å holde arbeiderne nede på Videre satser de på den slags forskning som lett kan omsettes i noe selgellig – i nye industriprodukter – og de satser på å hjelpe fram bevisste reaksjonære som kan ta seg av den borgerlige indoktrineringa i radio, presse og skolene. Dette er den gjeldende utdannings- og kulturpolitikken.

Når yrkeskolene ikke får bevilgninger til læremidler, slik at noen fag ikke har lærebøker i det hele tatt, viser det at myndighetene legger mindre vekt på godt arbeid enn på skjerpet tilsyn med arbeidet, flere til å passe på og administrere arbeidet, hardere rasjonalisering osv. Når yrkeskolen er så lite teoretisk så lite almendannende betyr det bare at myndighetene ikke gidder å drive borgerlig indoktrinering av folk som de ikke tror betyr noe.

HVORFOR SLIK PLUTSELIG INTERESSE?

Det er valgår i år, og plutselig viser alle partiene stor omsorg for de som er blitt "liggende etter i utviklinga". LO skriver brev til regjeringa om læringenens kår, men innafør LO sjøl om læringenens små muligheter til å organisere seg å føre fram sitt syn. Er det noen som inbillar seg at den plutselige interessen for yrkeskolene vil bety at myndighetene vil løse deres problemer greit og raskt? I så fall bør de tenke på hva som er viktig for makthaverne og de parlamentariske partiene. I et valgår er det viktig å gi inntrykk av at man bryr seg om alle, og at alle problemene kan løses etterhvert som de dukker opp uten å gjøre slutt på kapitalismen. I de andre åra er det andre andre ting som er viktige for makthaverne: Det er spørsmålet om profitt, om å holde seg ved makta og holde arbeiderne nede.

VI MÅ STILLE RIKTIGE KRAV FOR Å SAMLE YRKESKOLEELEVENE.

I arbeidet for å fremme yrkeskoleelevenes kår har det vært to linjer. Det er den parlamentariske linja som går ut på å arbeide for opprettelsen av en Elevsamskipnad. En slik samskipnad er et administrativt organ som tar seg elevenes velferdssaker ved å drive kantiner, boksalg, hybeloomidling osv. Studentene har sin Samskipnad. Reglene for denne er trukket opp av staten, slik at sjøl om studentene er representert i styret, er representantene ikke ansvarlige overfor studentene men juridisk ansvarlig overfor staten. Samskipnaden er derfor

ikke studentenes organ som de kan fremme sine krav gjennom, men et forvaltningsorgan for statens utdanningspolitikk, og noe annet kan den heller ikke bli på yrkeskolen. Likevel er det mange som holder på at dette er rette vegen å gå for å få inført en del elementære velferdsgoder på Yrkeskolen. Måten de har fremmet dette kravet på, har vært ved telefoner og brev til statssekretær Barngem, interpellasjoner i Stortinget osv. – kort sagt den parlamentariske vegen. Men dette har ikke avfødt noen reaksjon. Snarere tvert i mot, det har bare vist klarere enn før at yrkeskoleelevene kommer nederst på lista. Denne måten å arbeide på har også betydd at nesten alle yrkeskoleelevene forholder seg rolige mens velferdssekretæren og noen få elever liksom skal klare brasene.

Imotsetning til denne linja står de som understreker at den parlamentariske vegen og linja med å bruke pressa vil spille fallitt dersom ikke elevene lar seg mobilisere til å sette makt bak krava. De mener at kravet om "en samskipnad først som så i annen rekke kan løse alle enkeltproblemene" er feilaktig, fordi elevene ikke kan la seg mobilisere på en skikkelig måte om et krav om en bestemt administrasjonsordning. Det eneste som fører frem er å reise aksjoner på konkrete velferdskrav. DE som står for dette standpunkt styrker stadig sin stilling og vinner oppslutning. De går ut til elevene med hver enkelt sak, og propaganderer for den med løpesedler, underskriftkampanjer, møter, slagordmaling osv. På den måten vil de etter hvert få elevene med seg på å presse staten ved å ta i bruk f.eks. streikevåpenet.

SF med skoleaksjon

Mye tyder på at SF i nær framtid vil lansere seg sjøl som "skoleungdommens parti". Dette partiet, som ønsker å arbeide etter de reglene borgerstaten har oppstilt, vil late som om det står i spissen for elevenes kamp mot det borgerlige diktaturet i skolen! Det er for latterlig. Elevene tror ikke lenger på den "parlamentariske vegen". Altfor lenge har de sett at regler og bestemmelser er blitt brukt som våpen i skoleledelsens hand til å undertrykke sjøl de rimeligste krav. De tror ikke på reformer ovenfra. En ny reform betyr nye paragrafer – økt tilpasning av skoleverket til de krav som "det moderne samfunn", dvs monopolkapitalen, stiller – økt innordning av all elevaktivitet under skoleledelsens kontroll.

Hvilken bakgrunn kommer SF med når det nå skal framstille seg som særlig elevvennlig?

Formannen i SFs skolekomité, Magne Skrindo, sto på ytterste reaksjonære fløy da elevutvalgets henstilling om å omgjøre det fascistiske reglementet skulle behandles i Oslo skolestyre for tre uker siden. Han nøyde seg ikke med å avvise elevutvalgets henstilling, slik skolestyret gjorde, han la også til for egen del at skolestyret burde protestere skarpt mot den trussel om bruk av illegale midler som elevutvalgets brev muligens inneholdt. Det må sies klart fra at man går ut fra at elevutvalget avventer arbeidet i den komiteen skolestyret har satt ned for å vurdere elevdemokratiet, mente Skrindo ifølge Arbeiderbladet 17/2.

Skrindo hadde et annet forslag på dette skolestyremøtet som han vel mente var svært gjøvt. Han foreslo at den førnevnte komiteen til å vurdere elevdemokratiet skulle bestå av 6 elever og 7 skolestyremedlemmer, en fra hvert parti. Hva var hensikten med dette? Jo, åpenbart å sette SF i en vippeposisjon. På den ene sida skulle partiet framstå som et som sto på elevenes side og ga dem stor innflytelse, men på den andre sida ville SF være i en posisjon til å påtvinge elevene SFs betingelser for at de skulle komme i flertall i komiteen. Dvs. SF vil presse elevenes kamp inn i sine egne former!

Gjelsvikkomiteens innstilling om reform av gymnaset har gitt elevenes egne organisasjoner en ukkelig rolle, underlagt stadig overvåking fra skoleledelsen. Norges Gymnastiksamband og andre mer progressive elevsammenslutninger har klaget på dette flere ganger. Hvem har skrevet avsnittet som det klages over? En kjent SF-ungdom, Erik Rudeng.

Men så kommer vi til rosinen i pølsa, SFs skoleprogram for 1969-73. Noen løsningsforslag:

"I religionsundervisninga må man ... bidra til at elevene lærer å forstå de religiøse verdienes betydning."

"Samfunnskunnskapsfaget må styrkes og utvides med etikk."

"Dessuten må lærerstudentene innføres i filosofiske problemer så de kan vurdere lærergjerningen i en videre sammenheng."

Hva er det som er så galt med dette? Jo, SF later som det svever over klassekampen. Ikke bare overlater det å ta proletariats standpunkt, det prøver å innbille folk at det ikke finnes noe slikt standpunkt i skoleproblemer. I stedet snakkes det abstrakt om "verdier", "religion", "etikk", "filosofi". Hva slags filosofi, f. eks., tror SF at lærerstudentene vil få lære i de borgerlige utklekningsanstaltene som lærerskolene må være under kapitalismen? Så lenge borgerskapet har makta, vil lærerstudentene helt sikkert lære å se lærergjerningen i en borgerlig sammenheng. Men så tenker vel SF på tida etter arbeiderklassens maktovertakelse i dette sitatet? Nei, for i avsnittet like under står det, uten noen overgang eller forklaring: "Det haster nå meget med at Regjeringen setter igang grundige utredninger og studier av utviklingen i de ledende land."

Hvilke land som er ledende kan alle tenke seg.

SF tror at de her og nå, i stortingsperioden 1969-73 kan øve innflytelse i Stortinget for at skolen skal bli sosialistisk. Eller som det heter i første avsnitt av programmet: "SF vil at Stortinget skal omforme skolen til et redskap for demokratiseringen av hele samfunnet." Kan Stortinget klare det, så lenge samfunnsstrukturen er den samme som før? Eller må det være en oppgave for elevene sjøl, som organiserer seg, og en oppgave for arbeiderklassen, som bare kan fullføres når den borgerlige statsmakta er knust? Det fantastiske er at SFs skoleprogram hele tida foreskriver Bondevik og Stortinget hva de bør gjøre, men ikke snakker et eneste ord om hva SF som parti kan gjøre! På dette grunnlaget vil SF stille seg i spissen for elevene!

*

PS. I skoleprogrammet finner en denne setninga (under avsnittet "voksenopplæring", hvilke tiltak må regjeringen fremme?): Rasjonalisering i næringslivet frigjør arbeidere og disse må sikres omskolering." Rasjonalisering er altså SFs middel til frigjøring av arbeiderne!

Bare rasjonaliseringa går langt nok, kan det bli anledning for nesten alle arbeidere til å frigjøre seg og sitte og omskolere seg hele dagen!

Flere av artiklene på disse sidene, og i bladet forøvrig er lagd på grunnlag av materiale som er sendt inn til KLASSEKAMPEN fra kamerater flere steder i landet.

Om du har liknende materiale, så skriv en artikkel eller send oss bakgrunnsstoff til artikler. På den måten kan alle progressive bidra til å gjøre KLASSEKAMPEN til et enda bedre våpen for det arbeidende folket i Norge.

«Reformer» skal LURE elevene

Det voldsomme oppsvinget i elevbevegelsen har virka som en knyttneve i ansiktet på folka i statsapparatet. Tidligere har den organiserte form for interessekamp fra elevenes side bare vært ført gjennom kanaler som NGS, elevråd osv., og da i form av henstillinger, anmodninger og forsiktige uttalelser, som byråkratene bare har oversett. Etter lang og bitter erfaring har elevene gjennomskua undertrykkernes spill, og underledelse av de mest bevisste skolekameratene går de nå til stormløp mot det råtne regelverket, mot det reaksjonære innholdet i pensum, og for en rekke konkrete dagskrav.

Da er det klart at storfinansens trufaste støttespillere i de forskjellige lag av statsmaskineriet ikke blir sittende med hendene i fanget og okke seg, nei, de går sjølsagt straks til motangrep. Denne reaksjonen har flere former.

For det første de klart fascistiske åtgjønder, tvangslover som ytterlig begrenser skoleelevenes ytrings- og organisasjonsfrihet. Det klareste eksempel på dette er de nye reglene fra Oslo skolestyre, som dersom de ikke blir effektivt stoppa av elevene i Oslo-området, snart vil bli gjort gjeldende for resten av landet også. At disse tiltakene fra myndighetenes side kommer, er helt naturlig. De er nødvendige midler i borgerskapets spill for å undertrykke elevmassene, men at de er så brutale og utilsilte gjør også at de ytterligere sveiser elevene sammen til kamp mot skolesystemet.

Dermed lærer de høye herrer seg etter hvert å spille på flere strenger. I den seinere tid har det, i takt med den økte kampbevissthet i elevmassene, blitt lansert flere "lure" forslag som "økt elevrepresentasjon", "samarbeidsutvalg", "velferdsrådene" og liknende, alt bare forsøk på å pusse på skolens formaldemokratiske fasade. Disse tiltaka har ikke økt elevenes innflytelse, tvert i mot, de har styrket skoleledelsens grep om elevenes organisasjoner.

En stor del av disse gisselordningene blir presentert i Gjelsvikkomiteens innstilling til omforming av gymnaset, spesielt under punktet om "sosialpedagogiske tiltak." Om formålet for tiltaka heter det at de skal gi elevene en følelse av at de er med og bestemmer. Dette er ideologien til de som vil "reformere" skolen ovenfra! La oss ta en kikk på disse "reformene".

I klassesamfunnet står hvert enkelt menneske i en bestemt klassemessig stilling, og det fins ikke en eneste tanke som ikke har klassestempel.

Mao Tse-tung: "Om praksis"

En må kvitte seg med illusjonene og forberede seg på kamp.

Mao Tse-tung

Elevrådet skal behandle de sakene som legges fram av rektor/lærerråd, sånn at man kan treffe elevfiendtlige vedtak med elevrådet i ryggen. Dermed, sier Gjeldsvikkomiteen, vil elevrådet få "økt innflytelse". Komiteen sier sjøl at dette skal gjøres for at elevene, når de f.eks. bryter reglementet, skal kunne beskyldes for å ha handla imot sine "egne tillitsmenn", som Gjeldsvik sier: "eit brot på reglane vil vere eit brot på ei kontrakt som elevene sjølve har satt opp". Altså: elevtillitsmennene skal få økt anledning til å være med i lurespillet for å dytte på de andre elevene flere undertrykkende regler. Videre er det verd å merke seg at en lærer ved hver skole skal ha som spesialområde å kontrollere elevrådets arbeid, og "veilede" det til å innta rektors standpunkt. Disse lærerne kalles "velferdsrådene"! På universitetene og skolene blir det fra makthaverens og deres lakeiers side snakka mer og mer om å auke student- og elevrepresentasjonen i ymse organer. Det skjer samtidig med at studentene og skoleelevene fylker seg sammen for å rette kraftige angrep på borgerskapets kontroll over lærerstedene. Dette er langt fra noen tilfældighet, det er et bevisst forsøk på å lede opprøret inn i "parlamentariske former". Flere av studentenes og elevenes "ledende tillitsmenn" blander seg i dette borgerlige hylekor.

I skolene skal elevene få bli representert i lærerråd og samarbeidsutvalg, i lærerråd når "saker av særs viktighet for elevene" skal tas opp. Representantene møter imidlertid uten forslags- og stemmerett, de utgjør et håpløst mindretall, og det er, vel å merke, lærerråd med rektor i spissen som avgjør når de skal innkalles. Det innebærer sjølsagt at de ikke blir innkalt når saker skal tas opp som vil vekke elevmassenes harme hvis de kommer ut. Bare når undertrykkerne ønsker dem som et skjold å gjemme seg bak, får elevrepresentantene allernådigst lov til å møte. Samarbeidsutvalg er allerede oppretta på enkelte skoler. Ideologien bak disse må vel være at eneste årsak til misforholda på skolen er mangel på samarbeid lærer/elev. Dette løses greit ved at man oppretter et kontaktledd mellom lærerråd/elevråd, der elevene, som forøvrig er i mindretall, sitter som gisler for upopulære vedtak, og alle sorger (rektors) forsvinner. Det kan være artig å merke seg at da dette og andre like reaksjonære forslag i Gjeldsvikkomiteens innstilling blei angrepet under et møte, forsvarte herr Gjeldsvik seg med at det hadde sittet en skoleelev i komiteen (han gikk i siste gym. det året komiteen begynte sitt arbeid).

Som om det at man har med et gissel kan rokke ved innstillingen gjennomgripende fascistiske karakter!

Vi har tatt for oss mange såkalte reformer, den ene "lurene" enn den andre. Enkelte skoleelever vil nok også la seg lure til å begynne med, men utviklinga vil raskt få dem til å gjennomskue denne gigantiske bløffen, og det vil gjøre dem enda bedre rusta til å rette nye og hardere slag mot kapitalistene og deres håndlangers undertrykking av elevmassene.

Hva skjer på universitetet?

Misnøye og forvirring på statsvitenskapelig institutt

Mange av studentene har forstått etterhvert at statsvitenskapen liksom andre borgerlige vitenskaper tjener helt bestemte interesser, statens og storkapitalens.

Blandt studentene på Statsvitenskapelig institutt finns det noen som gjør seg til talsmann for nettopp kapitalinteressene. Men det fins også studenter som heller vil tjene folket enn kapitalen. De har lange krevd forandring av den politikken som drives ved institutt for statsvitenskap. De har satt fram krav om en "instituttmøte". Der skal studentene trekke opp retningslinjene for virksomheten sammen med lærerne.

Noen av lærerne sier de ønsker kritikk fra studentene. Men den må være slik at statsvitenskapen blir et mer effektivt redskap for den herskende klassen, for borgerskapet. Derfor ønsker lærerne å ha det siste ordet nå det kommer til avgjørelser, og de setter seg sterkt imot et instituttmøte som kan fatte vedtak.

Slik statsvitenskapelig forskning drives i dag, krever den et tillitsforhold mellom forskeren og staten og storkapitalen. Makthaverne vil ikke gi opplysninger til forskere som ønsker å kjempe sammen med arbeiderklassen. Den borgerlige statsvitenskapen vil følgelig bli ødelagt om de proletære studentene får noe særlig å si på instituttet.

Derfor har flere av lærerne truet med å dra, fordi de frykter at instituttet kan miste sitt gode navn og rykte hos slike folk som Halvard Lange, formannen i Rederforbundet og andre som pleier og kunne bidra med fortrolige "opplysninger".

Situasjonen ble tilspisset en måned før jul, da flertallet av lærerne nektet å diskutere studentenes krav om virkelig medbestemmelsesrett. Studentene svarte med å trekke representantene sine ut av instituttets organer. Siden den gang har instituttledelsen kommet med uttalelser og vedtak som alle har avvist studentenes krav om et instituttmøte. Samtidig har de drevet uthalingspolitikk, de har gjort mange ganger sagt

at de skal komme med forslag til å løse konflikten. Og de har drevet splitt og herskpolitikk overfor studentene.

Etter at dette hadde foregått i 3 måneder mente mange studenter at det kunne være nok. På et almannamøte ble det valgt et aksjonsutvalg til å lede kampen. Det skulle settes i verk tiltak av ymse slag. Men aksjonsutvalget greide ikke å tydeliggjøre motsetningen e på instituttet mellom borgermakta på den ene side og på den andre krav fra studentene om forandringer i instituttpolitikken.

Blandt studentene var det en del SF-ere og andre konservative som gikk inn for en "filosofiuke". Disse hadde overtaket og på kort tid ble det improvisert en dårlig etterligning av filosofi-studentenes debattuke. Dette var svært få studenter forberedt på, og det oppsto mye forvirring. De reaksjonære studentene fornektet seg ikke. De brøt vedtak fattet av studentene på allmannamøtet. De uttalte seg imot "flertallsdiktatur" og sto sammen med lærerne for å bevare borgermakta ved instituttet.

Etter ei ukes stridigheter ser det ut til at aksjonsutvalget ikke har greid å sam-ordre og lede den misnøya som er til stede blant studentene nå det gjelder arbeidsvilkårene og den ofte tilfældige og urettferdige behandlinga fra instituttledelsen. I stedet har aksjonsutvalget strevd med å utrede "nye representasjonsformer" for studentene. Og dette er noe som er for høytsvevende og uviktig for den vanlige student. Derfor har lærerne kommet på offensiven. Studentene har spurt om det er nødvendig å lage bråk for noe som er så hevet over de daglige problemene. Opprøret på Institutt for statsvitenskap har altså ikke tatt utgangspunkt i den dype misnøya. Aksjonsformene har ikke vært i samsvar med problemene. Derfor kan vi vente at folk går tilbake til lesesalsplassen denne gangen. Men interessekampen vil fortsette.

400 psykologer i aksjon

Fredag 14/2 demonstrerte 400 psykologistudenter og lærere ved universitetet i Oslo mot den forestående lukkinga av psykologistudiet. De marsjerte fra lesesalene til administrasjonsbygget, tok heisen opp i 12. etasje der det "Akademiske kollegium" var samlet, og inntok kollegierommet for å følge med i hvordan lukkingssaka blei behandlet. Men kollegiet ville avgjøre saka i opphøyd ensomhet. Det kunne ikke finne seg i innblandinga fra studentene og lærerne (som er de som i første rekke blir berørt av vedtaket om lukking). Derfor avlyste de møtet. Et par dager seinere innkalte Kollegiet til et åpent møte der en skulle "diskutere problemet i fellesskap". Departementsfolk og annet fint folk var innbudt. Studentene, som hadde diskutert krisa på instituttet på utallige allmannamøter, blei enige med lærerne sine om en plan. De møtte 700 mann sterke opp på møtet med departementsfolka. En student og en lærer tok ordet og sa at krisa ikke var mer å prate om. Nå måtte den løses, sa de, og dermed forlot de og alle 700 møtet. De fine gjestene ble sittende igjen for seg sjøl.

Dermed burde de begynne å forstå hva saka dreier seg om. Det er alt for få lærere ved psykologisk institutt i forhold til antallet studenter. Det skaper elendige undervisningsforhold. Til de fleste kursene er det lang ventetid. Mens studentene venter på å få delta på snart det ene, snart det andre lille kurset, øker studiegjelda.

Studentene krever 1) at studiet skal være åpent. Aksjonen Rettferd for de handikappede påviste at åndssvakeomsorgen har stor mangel på faglært arbeidskraft, men investering i slik fagopplæring gir jo ingen avkastning for "næringslivet", derfor blir det ikke satt høgt på lista av myndighetene heller. Videre: hvis studiet lukkes, blir valgmulighetene for ungdom som søker utdanning i praksis enda mindre enn den er nå. 2) studentene må få muligheter til å gjennomføre studiet på rimelig tid. De må sjøl bestemme takten i utdanninga!

3) makta til de høgre universitetsorganene, som alltid allierer seg med kapitalen, må brytes ned. Det kan bare gjøres ved at slaget rettes samtidig mot de tom som støtter seg på hverandre: kapitalen og den byråkratiske staten (som universitetet er en del av). Studentenes kamp må innordnes hele arbeiderklassens kamp mot kapitalen og dens stat. Universitetet må tjene arbeiderklassen sosialt og politisk!

På det medisinske fakultet, på statsvitenskap og filosofi og snart på mange fler institutter, bryter studentene i Oslo nå det administrative samarbeidet med universitetsledelsen. Det vil si at de erklærer seg ubundet av de reglene og restriksjonene som universitetet pålegger studentenes valgte organer. Studentutvalgene vil ikke lenger "bistå rektor med å påse at det opprettholdes ro og orden blant de studerende", dvs. de vil ikke være en slags vaktbikkje for ledelsen. De nekter å utføre jobben sin med å dele ut garderobeskap og bokskap til studentene og gi studievegledning til nye studenter.

På de fleste instituttene på universitetet setter studentene også fram forslag om "plenumsmøter" av alle studenter og lærere, som skal være det nye høyeste organet på instituttet og fordele bevilgningene til forskning og legge opp undervisninga slik at det tjener flertallet best. Det er ikke mulig å lage noen sosialistisk øy i et kapitalistisk samfunn, og slett ikke på universitetet som er sterkt tilknyttet staten. Forsøk på å gjøre det vil sikkert bli med avskjæring av bevilgningene fra myndighetenes side, de av lærerne som vil satse på en borgerlig karriere vil søke seg vekk osv.

Disse reformforslagene som studentene setter fram, er derfor (liksom boikotten av administrasjonsarbeidet) bare virkemidler i kampen for å vinne fram med faglige krav og få hengt ut den råtnen borgerlige maktpolitikken som ligger bak den fine "vitenskapelige" og "objektive" fasaden.

SYKEPLEIESKOLEN UTBYTTING AV SKOLEELEVER!

En av de mest "stillferdige" yrkesgrupper når det gjelder krav om bedre materielle vilkår, har vært sykepleierne. Dette henger sammen med den innstilling folk som har "offret" seg for sykepleien har hatt, og med det kapitalistiske samfunns prioritering av "produktive" investeringer.

Sykepleieryrket er blitt betraktet som et "kall", og i tråd med kristen overbevisning har det å være sykepleier vært "nestekjærlighet", et "offer for sine medmennesker". Men i takt med klassestatens utvikling har helsas betydning fått mer å si for produktivt arbeid. Og med dette har blant annet behovet for sykepleiere øket.

Den ungdomsmassen som i den senere tid er blitt rekruttert til sykepleieryrket, har naturlig nok en annen innstilling til det arbeid de utfører: de har begynt å stille rettmessige krav. Vi husker sykepleierkonflikten i Oslo fra i høst, der sykepleierne krevde høyere lønn, og truet med streik hvis kravene ikke ble innfridd. Selvsagt grep den kommunale byråkratikklien inn med sitt "lovlige" undertrykkelsesinstrument: tvungen lønnsnemnd. Makthaverne påsto at sykepleierne gjorde et så tvisviktig arbeid (i tillegg til at mangelen på sykepleiere var så stor) at en arbeidskonflikt ville få katastrofale følger. Dette har ført til at mange sykepleiere innsner at "kallstanken" brukes som argument for å undertrykke deres rettferdige materielle krav. Også de som er under utdanning, er etterhvert blitt oppmerksomme på disse forhold. Deres erkjennelse bygger på erfaringer de har som skoleelever. Vi skal se litt nærmere på forholdene for sykepleierelevne. Selvsagt varierer forholdene litt fra skole til skole, men tendensen er den samme. Vi har våre opplysninger fra skoler i Oslo.

Vanlig sykepleierutdannelse tar tre år. I dette inngår både teoretisk opplæring og praksis i sykehus. Den praksis det her er snakk om, er ment å være et ledd i opplæringa. Men i virkeligheten er dette alminnelig sykehusarbeid som en utdannet sykepleier må gjøre. Egentlig skal sykehuset ha nok arbeidshjelp og elevene skal komme i tillegg, men pga sykepleiermangelen er det ikke slik i virkeligheten.

Elevene er ofte alene om arbeidet på avdelingene. Naturlig nok er dette en hard påkjenning for elevene, fordi arbeidet er både uvant og hardt. Mange er utsatt for både psykisk og legemlig press. Ved siden av at de må benytte hver ledig stund til å sove, er det et stort antall elever som bruker uhyggelig mengder beroligende midler for å unngå fullstendig sammenbrudd som følge av det harde arbeidet. I tillegg til at arbeidet er både hardt og krevende kommer at arbeidstiden er så varierende. Undervisning, lekselesing og vakter på avdelingene er på de forskjelligste tider av døgnet, både søn- og helligdager. Også dette skaper stress og motløshet, og gjør det vanskelig å slappe av og ha et privatliv ved siden av. Det groveste allikevel er at dette arbeidet må de gjøre gratis. Riktignok har de gratis bolig, de får 5 kr (!) i kostpenger pr. dag (prisene i kantina er minimum 6,50 for frokostmiddag, i tillegg kommer mat utenom som en må holde seg selv, slik at i mat går det minimum 10 kr pr dag mens en får utbetalt 5). Videre får en 2,50 pr dag i noe som kalles utdanningsgebyr, for dette skal en holde seg skolebøker som beløper seg til godt over 1000 kr på de tre årene pluss lomme penger. Selvfølgelig får man studielån, men ikke mer enn maksimum 2000 kr pr år. Av disse tallene forstår en godt at de økonomiske forhold for elevene er prekære. Mange klarer det slett ikke, mens andre for å overleve må ta ekstravakter som de kan tjene noen kroner på. Men det er begrenset hvor mange ekstravakter en kan ta og i tillegg kommer at en må sende inn selvangivelse og betale skatt for disse pengene. Det er forståelig at den økonomiske situasjonen i tillegg til det harde arbeidet knekker fler og fler elever. Det arbeidet de gjør i avdelingene gjør de som sagt gratis, og staten tjener mange tusen kroner på dette arbeidet. Elevene blir selvsagt også satt på de vaktene de utdannede ikke vil ha, eller kan ha ut fra sin egen situasjon, slik at elevene blir meget billig arbeidskraft for staten. Når det gjelder selve undervisningen og pensum er dette selvsagt med på å støtte opp om disse forhold. Det undervises i en mordlære som sier at en må "ofre seg fullt og helt for sykepleierkallet". Dessuten opereres det med et

Det nye skolereglementet er FASCISME!

Oslo skolestyre holder på sitt. Devil ikke engang vurdere muligheten av å omgjøre det fascistiske reglementet for elevaktiviteten i Oslo skolene. Elevutvalget for Oslo og omegn, som representerer alle Osloelevene, har erklært reglementet ugyldig og krevd at skolestyret omgjør det. Men det svaret Elevutvalget fikk på siste skolestyremøte var det rene goddag mann økseskaft.

"Vi har nedsatt to komiteer der elevene er representert med en mann i hver komite. Der kan elevene si sin mening", sa skolestyret. Jo takk, men elevene har jo alt sagt sin mening! Elevutvalget har nesten enstemmig erklært reglementet ugyldig. Elevutvalget

såkalte vurderingsskjema som skal fylles ut av overspøster ved den avdeling eleven er. Dette skjemaet skal vurdere elevens "høflighet", "disiplin" osv, og det skal gis poeng som er et ledd i karaktergivningen generelt. Dette fører selvsagt til at elevene må gå bare å nikke og bukke og ikke kan uttrykke sin misnøye med noe som helst. Dette tar også hardt på elevene.

La oss til slutt se på elevenes mulighet til innflytelse på sin egen arbeidsplass. Ordet "elevdemokrati" er ett tomt ord. Skolen har selvfølgelig et elevråd, men dette elevråd er bare til for å effektivere skoleledelsens pålegg overfor elevene. Det er gjort endel forsøk på å fremme krav overfor skoleledelsen som f.eks. reorganisering av arbeidstiden o.l. men skoleledelsen har hele tiden fullstendig oversett disse kravene. Dette har selvfølgelig gjort elevene mer oppmerksom på at de er undertrykt, og gratisarbeidet i avdelingene har gjort dem oppmerksom på at de er utbytta. I tråd med det som har skjedd med en rekke andre skoler og universitetet, når det gjelder organisering av interessekampen skjer det også liknende ting ved sykepleierskolen, ingen kunne vente annet.

Slik de urimelige forholdene er ved skolen skulle alt ligge til rette for en rettferdig kamp for rettsmessige krav. Heretter vil ingen kunne snakke om sykepleierne som en stillferdig yrkesgruppe, men som en del av det arbeidende folk som kjemper arbeiderklassens kamp.

krever ikke å få "uttale seg" (det ble forøvrig nektet talerett på skolestyremøtet). Hva hjelper det at et par komitemedlemmer kan opponere i et par komiteer, så lenge all opposisjon og alle forsøk på organisert interessekamp blir slått ned rundt om på skolene?

Hva innebærer det nye reglementet?

Det nye reglementet innebærer at elevene mister retten til å organisere seg fritt og føre fram sine meninger på skolen. Lærerrådet kan forby organisasjoner som det mener ikke arbeider helt i Bondeviks ånd. Reglementet gir videre rektor en rekke nye muligheter til å kontrollere og overvåke elevenes organisasjoner og deres aktivitet som enkeltpersoner. Utdeling av flygesedler, innsamling av underskrifter og alle andre effektive former for meningsyttring er forbudt. Skoleavisa er sensurert og møtevirkomheten regulert. Fra før av råder rektor over maktmidler som kan settes inn mot elevtillitsmenn som forsøker å mobilisere elevene til kamp for sine interesser. Ved å sette ned oppførselskarakteren kan han fjerne elevtillitsmannen fra styret i elevrådet eller redaksjonen i skoleavisa. "Bråkmakere" kan flyttes fra klasse til klasse, utvises osv. Det nye våpenet som reglementet om elevaktiviteten utgjør, er et nytt tilskudd til det borgerlige diktaturet over elever og lærere. Det er et forsøk på å kvele elevenes interessekamp i starten.

Makthaverne er skremte.

Viser ikke dette hvor livredde makthaverne er for å miste noe av kontrollen sin over skoleverket? Det er helt nødvendig for kapitalmakta å utbygge skoleverket og styre ungdommen inn på de utdanningsveger som kapitalen er best tjent med og gi den en utdanning som skaper føyeelig arbeidskraft og med akkurat det rette kunnskapsnivå. Dersom elevene og lærerne fikk noe å si over undervisningen, ville det true kapitalinteressene. Særlig farlig blir det for borgerskapet dersom en gruppe organiserer seg til forsvaret for sine interesser. Derfor forsøker de alltid å vinne kontroll med elevenes, arbeidernes, fiskernes og andre gruppers organisasjoner ved hjelp av reglementer, avtaler, samrøre på toppen og å lede kampen inn i "parlamentariske" former. Elevene avviser slik kontroll og overvåking. De vil samordne kreftene og ta alle nødvendige midler i bruk i kampen mot det nye reglementet!

FORTS. FRA SISTE SIDE

Sannheten var at KKP, under Mao Tse-tungs ledelse, i samsvar med de brede masser av bønder og arbeidere klasseinteresser, hadde gjort en riktig klasseanalyse, og på grunnlag av dette mobiliserte de avantgarder som kunne bringe mobiliseringsgrunnlaget ut til alle deler av samfunnet.

Studentene stiller seg i arbeiderklassens tjeneste

Studentene tok imot utfordringa, – de ville tjene klassekampen og gikk til aksjon. Revisjonistene ledet av den lille håndfull som forsto situasjonens alvor, gikk til situasjonens alvor, gikk til desperate motangrep. Denne lille klikken forsto studentenes oppfordring til kulturrevolusjon var nøkkelen til frigjøringa av klassekreftene blant arbeiderne i en ny og større grad, de søkte derfor tydeligvis å konsentrere sin konfrontasjonsrevolusjonære virksomhet på dette felt. Samtidig som studentene gikk til konkret avsløring av falskheter og den borgerlige klassekarakteren i overlevningene av den gamle kulturoverbygningen, sendte de sine propagandadelegasjoner til industriarbeiderne, – til fabrikkene, – anleggene, – havnene og folkekommunene. Liu-klikken som visste hva saka egentlig gjaldt, hadde greidd å forvirre en del av arbeiderne. De sa at de kulturrevolusjonære bare kom for å drive bedriftene til kaos og anarki, at de ville miste sin dyrbare levestandard og at arbeidsplassene ville stå i fare, – derfor måtte de kulturrevolusjonære ikke slippe inn i fabrikkene. Flere steder greidde de å overtale arbeiderne til å kaste ut studentdelegasjonene før de fikk fremlagt sin sak.

Men kampen var allerede i gang innen fabrikkene og fagbevegelsen fikk bare ny kraft. Den revolusjonære linja fikk en helt ny aktualitet for de som før hadde vært tvilende. Spørsmålet sto om sosial og økonomisk likhet, – produksjon motivert ut fra samfunnsbevissthet – og ikke motivert ut fra stykkepris og lønninger eller bonus,

– full kontroll til arbeiderne i produksjonsliv og samfunn overhodet. Dette sto med ett for dem, ikke som en utopisk-kommunistisk drøm, – men som en realistisk konklusjon!

Disse masser av unge studenter, – disse som sjøl etter "gamle begrep" skulle innta stillinger som teknologiske og administrative kadre, bedre og mer moderne rustet enn de gamle, fornekta at dette behøvde å innebære særfordeler og overformynderi over massene. De stilte seg til tjeneste for arbeiderklassen og dens kommunistiske målsetting. De stilte seg lojale til gjennomføringa av den kommunistiske revolusjon og for proletariats diktatur. De oppfordret arbeiderne til å gripe makten direkte ved fabrikkene og danne sine kommunale revolusjonære komiteer for å befeste sin stilling innen industrien og produksjonslivet overhodet.

Liu Shao Chi-klikken hadde hevdet at nettopp de tekniske kadrene og den teknologiske situasjonen ikke tillot revolusjonære eksperimenter. Her hevdet morgendagens teknologiske kadre noe annet, – de oppsto som alliansepartnere for de revolusjonære arbeidere. Liu-klikkens formaninger og trusler blei avslørt, framtida lå i den revolusjonære linja.

Kampen fikk en ny karakter, arbeidernes revolusjonære komiteer oppsto, konkretiserte sin politikk og fikk etterhvert det store flertall på sin side. Fabrikk etter fabrikk blei overtatt av de revolusjonære arbeidere, – de lokale fagforeningskomiteer blei erobret for den revolusjonære linja. De gamle kadrene som hadde blitt ført bak lyset, var som regel ærlige tillutsmenn, og de forsto etterhvert Liu-klikkens forræderi og manipulasjoner. De møtte de nye revolusjonære komiteer, og på oppfordring fra Mao Tse Tung blei den nye revolusjonære maktordninga gjennomført på fabrikk etter fabrikk og i faglige og kommunale organer.

Det som er kjent som "trippelliansen", en konstellasjon mellom de "oppførte arbeiderne", – de politiske og tekniske kadre og den stedlige militsia (rekruttert blant arbeiderne), blei fra nå av en real-

itet ved alle bedrifter og politiske organer. Militaria i arbeidernes hender, var en manifestasjon av arbeidernes direkte disposisjon over væpnet makt på grunnplanet. På provins-, fylke- og byplanet har den Røde Armé militariaens plass.

Kulturrevolusjonen befester arbeiderklassens politiske makt

Proletariatets diktatur, – arbeidermassenes direkte grep over den politiske makt var manifestert. Kulturrevolusjonens basis blei konkretisert for hele verden. Et voldsomt oppsving i studiet av politisk filosofi, blei fra nå av virkelig en revolusjon i folket. Mao Tse Tungs geniale ledelse av enda en voldsom politisk storm, hvor arbeiderklassen hadde gjennomført et avgjørende skritt inn i den kommunistiske epoke, understreker ytterligere for de arbeidende masser at han tilhører dem som ingen før ham.

Bare revisjonistiske brønnpissere finner det på sin plass heseblesende å snakke om avskyelig persondyrking, når massene i dag i Kina hyller Mao Tse Tung i poetiske vendinger.

Mao Tse Tung står for kineserne – og alle revolusjonære i hele verden, som personliggjørelsen av revolusjonær ledelse. Han hyldes i levende live som symbolet på på massenes frigjøring, – ikke som noe overnaturlig, eller en metafysisk gud!

I dag er hele Kina mobilisert som en stor skole for formann Mao's tanker og for innføring i den marxist-leninistiske teori. Den dialektisk materialisme blir massenes kulturgrunnlag. Egoismen og småligheten i den gamle samfunnsmoral, vil erstattes av en ny samfunnsbevissthet. Dette er en avgjørende forutsetning for løsningen av alle politiske og økonomiske problemer som vil melde seg ved de etapper som står tilbake på veien til det klasseløse kommunistiske samfunn.

I denne store kulturrevolusjon har den kinesiske arbeiderklasse grepet makta, konsolidert den og gir den nå stadig ny styrke. Deres ledelse med Mao Tse Tungs Tenking

og revolusjonære eksempel som rettesnor, garanterer for forsvar av de politiske nyvinninger og støtte til hele verdens revolusjonære masser i deres frigjøringskamp.

De kinesiske studenter og de røde garders rolle i kulturrevolusjonen er et eksempel for hele verdens unge studenter. Det vesentlige å ta lærdom av, må være at de fant sin objektive revolusjonære rolle i klassekampen mellom arbeidere og borgerskap, – de belærte ikke massene ovenfra og ned, men stilte sin revolusjonære kraft til rådighet når og hvor det trengtes mest. De var uredde og handlet tydeligvis, samtidig som de viste initiativ, var utholdende og viste en eksemplarisk organisatorisk disiplin.

Deres taktikk var underlagt den revolusjonære arbeiderklassens politiske strategi, – i Kina manifestert gjennom Mao Tse Tung og KKP's sentralkomite's analyser. Deres oppfinnsomhet viste seg ikke minst gjennom de store veggavis-kampanjene som anskuliggjorde et viktig våpen for massenes revolusjonære mobilisering og politiske utvikling. Arbeiderne grep straks metoden og veggene i alle Kina's byer var snart eksempler på massenes aktive debatt. Dette var et viktig middel til aktivisering og politisering av massene. Massene oppdro seg selv gjennom debatt og kritikk, man korrigerer hverandre og seg sjøl, – og det blei inspirert til videre studier. Snart reiste også produksjonslivet seg på nytt grunnlag. – Nye produktionsmetoder etter initiativ fra bønder og arbeidere sjøl ser dagens lys. Massene er mobilisert på sitt eget grunnlag! – Ved sin produktivitet og skaperevne bygger de seg et samfunn med materiell utvikling etter sitt eget hode – til beste for enhver og til alle.

Den åndelige kraft som marxismen-leninismen-Mao Tse Tungs tenking representerer, er av massene forvandlet til en uovervinnelig materiell kraft, som i sin tur vil løse alle teknologiske spørsmål på en helt ny og aksellererende måte.

Kina's masser rustet seg i dag for kommunismen, under nøye omsorg for verdensrevolusjonen og alle folkeslags endelige frigjøring!

FORTS. FRA SIDE 11

dre steder. Ovesen og Løkkeberg kan beklagelig nok brukes til å støtte denne linja. De støtter NKP uten å markere eventuell uenighet med RTL: "for eller i mot NKP (er) ikke noe spinkelt grunnlag. Det er i den nåværende situasjon, når NKP blir angrepet både fra høyre og "venstre" svært viktig å slå fast at det å være revolusjonær betyr at en anerkjenner partiets ledende rolle... I kampen mot det kommunistiske parti finner både høyre og "venstre" samme melodi. La oss i denne sammenheng ta for oss "folkesosialistene" både de "gamle" (SF) og de "unge" (SUF). Til tross for sin forbitrede

(?) ideologiske kamp enes i et spørsmål, det å bekjempe NKP!" (Ovesen) Har Ovesen vært på månen under splittelsen i SF? Veit han ikke at kampen mellom SUF og SF har vært forbitret(?) og har han ikke sett at de som har forlatt partiet og SUF har erklært vilje til å samarbeide med NKP på grunnplanet? Er kanskje det å være mot NKP i seg sjøl å være mot NKP – "partiet det er meg"? Dette er jo RTL opp ad dage!

Revolusjonære arbeideres stilling til KU.

KU er utvilsomt en av arbeiderklassens ungdomsorganisasjoner. Forbundet kan gå to veier, det er både positive og negative tendenser til

stede. Alle revolusjonære arbeidere og marxist-leninister må håpe de positive vinner fram. Et eksempel på dette finner vi i samarbeidsavtalen SUF-KU. Negative eksempler ser vi desverre mange av i dette nummeret av KU-bladet. "I den nåværende situasjon må alle partifiendtlige elementer til høyre, men også til "venstre" bekjempes." (Ovesen, hans utnevning) "Svein Johnsen nærer frykt for at Kommunistisk Ungdom vil havne på historiens skraphaug. Det vil bli andre ungdomsorganisasjoner som havner der, Svein Johnsen (Løkkeberg)

Det er dette spørsmålet står om. Skal tilhengere av Maos tenkning

"bekjempes"? Skal f.eks. SUF plasseres på "historiens skraphaug"? eller skal man samarbeid? Dersom det første synet får råde i KU-ledelsen, sjøl etter samarbeidsavtalen, så er KU på vei inn i høyreopportunisme og sektarisme av samme slag som NKU.

Alle røde arbeidere og revolusjonære – i og utafor KU – må støtte gode tendenser og bekjempe dårlige i forholdet til KU. Ingen revolusjonære kan ønske at KU skal bli et nytt NKU. Bare gjennom å oppmuntre riktige tendenser og samtidig ikke være liberal mot dårlige tendenser, kan KU unngå å bli en høyre-opportunistisk smågruppe.

FORTS. FRA SIDE 7

borgerskapet innfører fascismen i størstemlestokk. Ja til borgerlig demokrati i Norge – men nei til demokrati for de helvetes kommunistene til venstre i SF. Partiet blei åpna mot høyre, men stengt mot venstre. "SF uten eksklusjonsparagraf" ekskluderte folk villig vekk. Klassestatens politikk blei tilkalt for å holde ekskluderte venstrelementer ute fra partimøter. For at ikke skyttergravene skulle låses fast mellom SF og SUF, måtte venstre-SF-ere nå sjøl føre ideologisk offensiv inn i SF, mens SUF lå på defensiv og nøyde seg med å avvise direkte angrep. Fordi de gamle venstrelederne i stor grad svikta denne oppgaven, blei sluttampen mest defensiv. I form så det ut som den dreide seg om organisatoriske spørsmål.

Men i innhold dreide sluttkampene i SF seg om klassekamp. Skillelinjene mellom overklasse og underklasse gikk tvers gjennom partiet. På den ene sida marxist-leninister og progressive SF-ere som ville utvikle partiet videre framover – for å "tjene folket!". På den andre sida: småborgere som svermer for "sosialismen" – men frykter som pesten den skoloring, disiplin og arbeidsinnsats som sosialismen krever. Deres ledere: sosialdemokrater og strebere, som er mot at arbeidsfolk skal kjempe, og for at de skal stemme SF-ledere inn på Stortinget. Disse folka vil ikke "tjene folket", men "tjene penger". Deres arbeid er i monopolkapitalens interesse. Arbeid eller kapital, folket eller fienden? Disse to kunne ikke forenes i ett parti, de er "som ild og vann". Denne klassemotsetninga sprengte SF.

SF GÅR UNDER

Da høyrefløyen fikk tvunget gjennom brudd med SUF på landsmøtet, gikk over 70 utsendinger ut av salen i protest. Over 40 gikk for godt. Hvem var disse som protesterte? Hvem gikk? Det var først og fremst folk fra de mest aktive gruppene i grunnorganisasjonene, og fra den mest proletære delen av SF. Med andre ord: de som har stått i nærmest kontakt med klassekampen. De var slett ikke alle enige med SUF, men de trakk skillet mellom venn og fiende, underklasse og overklasse. Svært mange var faglige tillitsmenn på grunnplanet – uten unntak arbeidernes og ikke pampenes menn. Ikke en eneste tidsstudietillitsmann gikk med SUF.

Disse folka har drevet de enkelte lokallager der de er blitt drevet – i årevis. De gikk, som har skaffa SF tillit på den arbeidsplassen der de har stått. Hvem satt igjen? Først og fremst småborgere, forretningsmenn og funksjonærer som har "slått seg opp" (sjølros fra de nye lederne i Nordland SF), fagforeningspamper og byråkrater osv. – og folk som har gått lenge til vanns og kommet hankeløse heim: furubotniker andre som har falt av NKP til høyre, folk som kommer fra DNA med kjøpet men framleis er i faderhuset i ånden. Partilaga skal nå befolkes av "massene" av Berge Furrer gamle tanter. Nå står SF igjen som helt og fullt den lille tidsstudietillitsmanns og den lille liberale lektors parti.

Høyre prøver nå skjule det som er hendt ved å snakke hult om "fornyelse", Gaullisten Torolv Solheim som formann, det "radikale" gisselet Handegård i styret m.m. samt utskiftinga av hele det gamle sentralstyret er tomme gester som skal narre folk til å tro at det er noe i pratet.

Men SF har nå fått ulivssåret. Det har drevet ut et mindretall – men hvilket min-dretall? Hjertet er også i "mindretall" i knoppen! Hvem skal i framtida skaffe SF dets radikale alibi, og hvem skal nå hindre høyrefløyen i å gjøre alle de "arbeidsulykker" den kan finne på? (Jfr. dansk SF, som nettopp fant ut at arbeidernes viktigste oppgave er å kjempe for "undertrykte seksuelle minoriteter"! Grunnorganisasjonene er drept. Ungdomsorganisasjonen er frigjort, og noen ny ungdomsorganisasjon kan SF ikke lage, annet enn på papiret.

Liket vil fortsette å røre seg så lenge ledelsen kan få ut av SF det den ser som vesentlig: Stortingsposisjonene, avansements- og karrieremulighetene. Så lenge de finnes, vil partiet leve på toppen sjøl om det er stein dødt på bunnen. SF-sjefene har tatt oppgjøret fordi de tror det kan skaffe dem "velgernes tillit". Dette er sjølsagt ikke utenkelig, siden borgerskapet hersker over presse og kringkasting og former opinionen mer eller mindre som det ønsker. Men er det sannsynlig? Arbeiderne stemte SF fordi de så det som det mest venstreorienterte partiet. Alt nå er mange arbeidere dypt skuffa over at SF sjøl har kasta ut en venstrefløy. Ledelsens manglende interesse for arbeidsfolks daglige problemer, mangelen på linje overfor saker som tidsstudier, rasjonalisering, osv. må nødvendigvis avsløre SF mer og mer. Dette kan godt undergrave velgergrunnlaget. Og da vil høyreledelsen finne seg bedre til rette i "fader-

huset" DNA. SF er dødt. Om partiet svulmer opp ved valg mens det råtner, skader det ikke de revolusjonære. Men inntil SF har forsvunnet, vil det fortsette å forgifte arbeiderklassen med ideer om en "fredelig og parlamentarisk vei til sosialismen", og liknende sprøyt. Det vil forsøke å ta ledelsen over arbeidsfolks kamp og lede den inn i råtne bakevjer og skumle fallgruber der det kommer til. Til SF er vekk, vil det tjene klassefienden.

Derfor er det alle røde arbeideres og marxist-leninisters plikt å hjelpe til å rydde SF av veien, sånn at virkelig arbeiderpolitikk kan vinne fram. Man må forene seg med de bra kreftene som framleis er i SF så de kan føre kamp for sosialismen. SF-ledelsen og de reaksjonære blant medlemmene må bekjempes nådeløst. Ved samla kamp kan de revolusjonære rydde SF ut av veien, så sosialismen kan komme til.

FRAM FOR ET PARTI SOM BYGGER PÅ MAOS TENKNING!

Hele SFs historie viser at SF aldri var noe helt igjennom sosialistisk parti. Splittelsen var derfor ikke tilfeldig. Når de beste folka gjennomskua SF, måtte det komme til brudd. De kameratene som nå befrir seg fra SF, er kommet et langt skritt videre. SUF er sterkere enn noen gang før, og arbeider for å omdanne seg til å bli et revolusjonært, kommunistisk ungdomsforbund som bygger på marxismen-leninismen og Mao Tse-tungs tenkning. De tidligere SF-medlemmene er langt fra noen enhetlig bevegelse. Men ved utgangen av partiet står de langre til venstre og mer samla enn noen gang før.

Hva bør gjøres nå? Noen ønsker å skape et slags "nytt SF" til venstre for SF. Men SFs endelig avslører enda en gang at et laust, liberalistisk parti av uskolerte medlemmer, uten prinsippfasthet og skikkelig arbeidstil, umulig kan tjene arbeiderklassens interesser. I beste fall sperrer et slikt parti bare for noe som er bedre, i verste fall blir det åpent reaksjonært og arbeiderfiendtlig, og bekjemper de revolusjonære i arbeiderbevegelsen.

Folka som gikk ut av SF er alt for uenige om mange saker til at de kan danne noe parti nå. Venstrefløyen som ikke klarte å gripe den ideologiske offensiven innafor SF – kan den plutselig ta offensiven på alle fronter i klassekampen? Erfaringene fra dansk VS skremmer: parti, uten skoloring, fast organisasjon og et enhetlig grunnlag er det samme som kaos og nederlag. De

revolusjonære må kunne lære av andres feil for å unngå dem.

Arbeiderklassen trenger et revolusjonært klassekampparti. Dette parti må kunne jobbe under alle forhold: legalt når det er mulig, illegalt dersom USA og Vest-Tyskland innfører fascismen og gjør Norge til et nytt Hellas. Det må kunne lede arbeiderklassen når sluttkampen mot kapitalmakta skal stå. Men det må også kunne tjene arbeidsfolk i dag, da krisa truer, og folket bastes og bindes av opportunist, pamper og villedere som løgnaktig kaller seg "sosialister".

Men et sånt parti kan ikke opprettes over natta. Et virkelig arbeiderparti må forberedes grundig: først og framst ved studier av den vitenskapelige sosialistiske teorien. Denne teorien er ikke noen mystisk doktrine som er utpønsket av en eller annen intellektuell skru på et loftskammers: den er erfaringene fra verdens arbeiderklassers kamp gjennom hundre år, samla i vitenskaplig form. Å studere den betyr ikke bare å ty til boka, men også stadig å anvende det man lærer på klassekampen der man daglig står – på jobben, på skolen, i borettslaget. Bare på den måten kan man unngå at skoloringa blir bokkunnskap og fine fraser – og at den isteden blir et våpen mot klassefienden.

Denne teorien er før sammenfatta av Marx, Engels, Lenin og Stalin. Disse var proletariats ledere på sin tid, og sto framst i kampen mot opportunist og kapitalisme. I dag har kamerat Mao Tse-tung tatt deres plass. Mao Tse-tung har sammenfnydd marxismen-leninismen med erfaringene fra vår tid og dermed gitt den sin hittil høyeste form: Mao Tse-tungs tenkning.

Vi må nå tilegne oss marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning, og lære å anvende den på den norske virkeligheten. Dette er det viktigste leddet i kampen for å forberede det norske marxist-leninistiske, kommunistiske klassekampparti. Avisa KLASSEKAMPEN er en front i denne kampen. Den vil formidle sosialismens teori, spre Mao Tse-tungs tenkning til den norske arbeiderklassen så langt den evner.

Alle revolusjonære arbeidere og marxist-leninister, uansett hvilken organisasjon de står i, har som felles oppgave å sørge for at arbeiderklassen i Norge får et virkelig revolusjonært, kommunistisk parti. De kan klare det om de forener seg på Mao Tse-tungs tenknings grunn. Marxismen-leninismen, Mao Tse-tungs tenkning er veien til seier!

KUNST SOM VÅPEN FOR ARBEIDERKLASSEN

I månedsskiftet januar/februar arrangerte vennskapssambandet Norge/Kina en utstilling av kinesisk kjeramik-kunst i Oslo. Utstillingen rommet både "kunst" og "brukskunst", og alle de utstilte gjenstandene var blitt til under den store proletariske kulturrevolusjonen. Dette var altså en utstilling av sosialistisk kunst, kunst for folket, og noe fundamentalt forskjellig fra det som vanligvis er å se på kunstutstillinger hertilands. Endelig en utstilling som var interessant for arbeidsfolk!

Hva skiller da denne kunsten fra borgerlig kunst? Hva kan vi lære av denne utstillingen? Hva viser denne utstillingen oss om sosialistiske kunstverk, deres innhold og form?

I. INNHOLD

"Enhver klasse i et hvilket som helst classesamfunn har sine egne kriterier – både politisk og kunstnerisk. Men enhver klasse i ethvert classesamfunn stiller alltid det politiske kriteriet i første rekke og det kunstneriske i annen rekke."

Mao Tse-tung

Den proletariske kunsten skal tjene arbeidsfolk, ikke borgerskapet. Og det kommer til syne allerede i de emnene som kunsten behandler.

a. Hvem avbildes?

Det er ikke vanskelig å se at denne kunsten tar klart klassestandpunkt. Det viser seg allerede når det gjelder hvem som skal avbildes, hvis liv som skal skildres. Denne kunsten handler om de store massene av det kinesiske folk, arbeiderne, bøndene og soldatene. Det er dem den skildrer, deres liv som avbildes. Deres klassefienden er skildret, er det som klassefiende: slik som godseieren Liu Wen-tsai i skulpturserien "Gårds-plassen for innkassering av avgifter", eller som de flyktende revisjonistene på vaser "antirevisjonismens gate".

Arbeiderne skildres ikke som utstillingsfigurer slik det ofte gjøres i vestlig kunst, de skildres midt oppe i dagens arbeid, opptatt med arbeidsfolks vanlige og hverdagslige gjøremål. Det å tilhøre arbeiderklassen er for kinesiske kunstnere ikke en sørgelig skjebne, slik det ofte skildres her. Tvert imot, det er en stor ting å være arbeider, det er å tilhøre den mest framskredne klassen, den klassen som må lede utviklingen mot det kommunistiske samfunnet der alle klasse-skiller er forsvunnet. Den kinesiske kunsten ser det som en oppgave å styrke bevisstheten om dette, å styrke arbeidernes klassebevissthet og deres bevissthet om at det er en stor ting og en god ting å tilhøre arbeiderklassen. En borgerlig fordom går ut på at det er ikke kunst å skildre arbeiderne i deres daglige arbeid. Ikke det? Se den lille figuren av en stålverksarbeider, og døm selv.

Bøndene skildres også i arbeidet. Ikke som museumsgjenstander, men som levende mennesker, opplevd innenfra av kunstnere som har deltatt i jordbruksarbeidet og levet sammen med dem. Når så man sist en bonde i norsk billedkunst? Mens norske kunstnere er opptatt av uforståelige abstraksjoner og innviklete geometriske mønstre, viser kinesiske kunstnere oss noe som har betydning: bøndene opptatt med produksjonen. Her er det vaser, tallerkner og tekanner med pløyende traktorer, her er unge rødegardistpiker på vei til innhøstningsarbeidet med hakken over skulderen.

Arméens skildres i folkets tjeneste, med arbeidet i jordbruket, med studiet av og diskusjon over Mao Tse-tungs tenkning. Og som folkets hær, i klassekampen,

slik som på slutten av den lange skulpturserien "Gårds-plassen for innkassering av avgifter".

Rødegardistene har naturlig nok fått en bred plass i denne kunsten, som er blitt til under kulturrevolusjonen. Vi ser dem ivrig omkransende formann Mao, vi ser dem diskutere og propagandere Mao Tse-tungs tenkning. Og på vaser "antirevisjonismens gate" ser vi dem som sosialismens avantgarde, som væpnet med røde faner og den korrekte ideologi jager to rødnese revisjonister flyktende ombord i en liten, lyseblå cadillac.

Og her er kunstverker som avbilder det kinesiske folks helter: den kanadiske legen Norman Bethune, symbolet på den proletariske internasjonalismen. Lei Feng, Chiao Yu-lu, Huang Chi-kuang, Chang Szu-teh, symboler på viljen til å ofre alt for folket. Helter som ikke likner de vestlige heltene, individualiserte individualister – helter som er en del av massene og som gir sitt liv for folkets brede lag.

De som avbildes, det er de brede masser av det kinesiske folk, og de avbildes i kampen for sosialismen, for produksjonen.

b. Hva avbildes?

Det er ikke likegyldig hva som avbildes i et kunstverk. For skjønt enhver sak har to sider, og alle ting kan sees fra forskjellige klassestandpunkt og også vil få sin farge av det, er den sosialistiske kunstens hovedoppgave ikke å skildre emner som vanligvis forbindes med borgerskapet. Det som når oss av cubansk kunst, spesielt på plakatformen, f.eks., er i stor grad opptatt med å polemisere mot imperialismen i form av colaflasker og supermenn. Det er en defensiv kunst. Men proletariatet er ikke defensivt. I vår konkrete historiske periode marsjerer proletariatet over hele verden fram mot endelig seier, og borgerskapet slås på defensiven. Den sosialistiske kunsten må ha som oppgave å skildre ting og forestillinger som tjener proletariatet og som forbindes med proletariatet, ikke fienden. Hvilke emner skildrer da kunstverkene på denne kinesiske utstillingen?

For det første: Sosialismens og revolusjonens seire i oppbyggingen og utviklingen av Kina. I er hyldester til de stadige rekordavlingene: tesett, vaser osv. med kronavlingsmønstre. Som f. eks. tesett med de tre symbolene: solsikler som symbol for kronavlinger, Tien Anmen-porten som symbol for Kina, og røde faner som symbol for sosialismen. Politisk propaganda? Ja, og brukskunst som får vestlige brukskunstneres verk til å fortone seg meningsløst og uinteressant. Her er bilder (malt på porselens-tavler) og serviser som avbilder store industri-anlegg, demninger, kraftstasjoner, osv. osv. Kunst som har til oppgave å sammensveise folket, vise dem hva som er oppnådd og oppmuntre til å gå stadig videre på veien mot enda større og bedre resultater.

For det annet: symboler på marxismen-leninismen Mao Tse-tungs tenkning. Kunst som våpen i den ideologiske kampen mot revisjonismen, kunst som har som hovedoppgave å oppmuntre folket til stadige studier av proletariatets ideologi, kunst som innprenter den politiske linja. Eksempler: de utallige bilder og figurer av Mao Tse-tung, av røde faner, og andre personer og ting som symboliserer ideologien, av Shaoshan, formann Maos fødested – "stedet der den røde sol gikk opp", av rødegardister, studiegrupper. Tallerkner, serviser, vaser og porselensmalerier med sitater fra formann Mao Tse-tung. Og ikke å forglemme: teserviset "lær av kamerat Lei Feng" – brukskunst som innprenter nødvendigheten av å være villig til å ofre alt for massene.

For det tredje: klassekampen. Sentralt her står skulpturserien "Gårds-plassen for innkassering av avgifter." Dette er en serie skulpturer som er satt opp i et gammelt gods, rundt den gårds-plassen der godseieren Liu Wen-tsai, som også var en av Kuomintang's krigsherrer, innkasserte jordrente fra leilendingene sine. Serien viser bøndene som kommer for å avlevere sine produkter, deres grenseløse nød og lidelser, godseierens brutalitet og knep for å utsuge de fattige bøndene, hatet som ulmer blant leilendingene, og som til slutt slår ut i full blomst, idet de med hjelp av folkets frigjøringshær reiser seg mot tyranniet, tar godseieren til fange, og tar herredømmet over provinsen. Skulpturene er skapt av en flokk kunst-studenter, som reiste til stedet, og samarbeidet med den lokale befolkning om å lage skulpturene. Modeller i kjeramik har vist hele Kina denne serien, slik også billedserier og billedbøker har gjort det.

Innholdet i den kinesiske kunsten som var representert på utstillingen, er klart revolusjonært, sosialistisk. Dette er klart og tydelig for enhver, i de fleste tilfelle. Bare i enkelte tilfelle, som i vaser "ode til plommeblomsten" (med et dikt av Mao Tse-tung) blir det sosialistiske innholdet vanskelig å gripe for en vesterlending som ikke engang kan lese kinesisk. I et par slike sporadiske tilfelle henvender kunstverket seg i den grad til kinesere, at det blir vanskelig for en europeer å avgjøre om dette er borgerlig eller sosialistisk kunst. Men kineserne har neppe noen vanskeligheter med dette, og det er for dem kunsten er laget.

II. FORM

"Kunstverker uten tilstrekkelig høy kunstnerisk form får ingen virkning, samme hvor progressive de er politisk. Derfor vender vi oss altså på den ene siden mot kunstverker som inneholder feilaktige politiske synsmåter, og på den annen side mot tendensen til å skrive "plakat- og slagordstil", som vel inneholder riktige politiske synsmåter, men som er meget svake kunstnerisk. I litteraturen og kunsten må vi da føre en tofrontskamp."

Mao Tse-tung

Hvordan står det så til med den kunstneriske formen på disse kunstverkene, – er dette "kunst", eller er det "plakat- og slagordstil"? Et par tilfelle, spesielt noen av porselensmaleriene, virker i alle fall på oss her i Norge, som "plakat- og slagordstil". De får ingen særlig virkning, fordi formen ikke er tilstrekkelig god. Men så godt som alt, langt over 90 % av de utstilte gjenstandene, har en form som er så god at alle innvendinger visner på tungen. "Gårds-plass-serien" virker jo så sterkt, nettopp fordi både formen og innholdet er gode, det er "enhet mellom det revolusjonære, politiske innholdet og en mest mulig fullkommen kunstnerisk form." (Mao)

En liten skulpturgruppe fortjener å nevnes spesielt: "Helter fra borelag nr. 32111 bekjemper et idhav". Arbeidere i kamp mot flammene som slikker opp om dem. (se bildet) Her forenes form og innhold i et kunstverk som er så fullkomment at alt man tidligere har sett av skulptur blekner. Når formen er god, og innholdet riktig, kan kunsten nå slike høyder. Formen kan minne om Vigeland fra hans beste periode, men den er bedre. Og innholdet: kollektivets kamp mot fienden som truer med å utsette dem, kollektivets farefulle men seiersvisse kamp, gjør den lille, kinesiske gruppen bedre enn allverdens tonn med Vigeland.

+

Hva var så ikke representert på utstillingen – hvilke emner er det vi er vant til å møte på kunst-utstillinger og som vi ikke møtte her?

For det første, elendigheten, håpløsheten, fortvilelsen, alt det dystre, dommedagsstruede nattermørket som ligger som en klam, knugende hånd over vestlig kunst. Hvorfor var den ikke representert her? Fordi den hører sammen med borgerskapet i den tid da borgerskapet går under – fordi dette var sosialistisk kunst. Sosialistisk kunst er optimistisk, fordi sosialismen har framtida for seg og historien på sin side. Sosialister ser framover med lyse øyne.

For det annet var det ingen abstrakte kunstverker å se. Hvorfor ikke? Fordi det vesentlige er menneskene og deres omgivelser, fordi sosialismen er opptatt av menneskene og ikke av intrikate geometriske former. Abstraksjonen er konsekvensen av borgerskapets fortvilte nødløp om at "i kunst er formen alt". En sosialistisk kunstner vet at det er innholdet som er det viktigste.

For det tredje var det ingen sjelekvaler og ingen kjærlighet å se noe sted. Hvorfor ikke? Fordi enkeltindividents sjelekvaler ikke er vesentlige. Det er fellesskapet, kollektivet, som er vesentlig. Fordi kjærligheten er en privatsak og ikke noe problem under sosialismen, der motsigelser kan løses på fornuftig vis uten å drives til antagonismer, der alle de irrasjonelle konflikter som vestlig "kjærlighets-kunst" er så full av, ikke eksisterer, fordi de ikke har mulighet for å eksistere. Fordi et sosialistisk samfunn og dette samfunnet kunst har millioner av viktigere oppgaver å ta seg av enn enkeltindividentenes følelser.

+

Det er nyttig med slike utstillinger. Det er nyttig å få se kunst som er diametralt motsatt den kunsten man til daglig overdynges med av borgerskapet. Det er en inspirasjon for vanlige folk å se at kunst kan være noe som angår dem, som har noe viktig og riktig å si, og sier det så det er forståelig. Og det er en mektig inspirasjon og veiviser for de norske kunstnere som strever for å bryte gjennom borgerskapets monopol på kulturfronten, og som gjerne vil gjøre en innsats på folkets side i klassekampen.

PS.

Det var utlagt en gjestebok på utstillingen, for kommentarer og kritikk. En kvinnelig norsk brukskunstner hadde skrevet: "Politisk propaganda blir aldri hverken kunst eller brukskunst. PS: enkelte gode ting iblant."

Utstillingen bekrefter jo nettopp at "politisk propaganda" kan være både kunst og brukskunst. Kunst og brukskunst av en kvalitet som slår bena vekk under enhver norsk brukskunstner som produserer dyr og ubrukkelig "bruks"kunst for borgerskapet. Og det var vel nettopp det vår kvinnelige brukskunstner merket.

All vår litteratur og kunst er til for folkemassene, framfor alt arbeiderne, bøndene og soldatene. Denne litteraturen og kunsten skapes for arbeiderne, bøndene og soldatene, – det er de som skal dra seg den til nytte.

Mao Tse-tung.

DET ARBEIDENDE FOLKET VINNER SEIER GJENNOM KULTURREVOLUSJONEN

I debatten her hjemme omkring den kinesiske kulturrevolusjonen har man ofte ikke vært så opptatt av dens egentlige konkrete årsaker. D.v.s. de grunnleggende klassekonflikters form, slik de utviklet seg under oppbygginga av Folkerepublikken Kina fra frigjøringa i 1949 og fram til utløsninga av Kulturrevolusjonen i 1967. Man har konsentrert debatten omkring kulturrevolusjonens målsettinger, og de ytre maktpolitiske endringer den har framtvinget. Videre er den store debatten blant studentene i Kina, dannelsen av de "røde gardene" og deres aksjoner mot Liu Shao Chi-klikken fylldig referert.

Men la oss se litt på den gjæring og utvikling som skjedde innen arbeiderklassen og deres organisasjoner forut for kulturrevolusjonen. Fagbevegelsens endelige gjennombrudd som fri landsomfattende organisasjon med en konstitusjonell legal funksjon kom først med frigjøringa i 1949. Dette var en stor seier for den kinesiske arbeiderbevegelse. Folkerepublikken blei ved hjelp av massenes væpnede makt, Folkets Frigjøringshær, grunnlagt på bondenes og arbeidernes organisasjoner under ledelse av KKP. Men sjøl om kapitalismen og borgerskapet med dette led et avgjørende nederlag, eksisterte det lenge kapitalistiske enheter innen Kinas industri. En avgjørende sak var det imidlertid at den blei fratrukket den internasjonale imperialistiske kontroll. Under disse forhold var imidlertid ennå lønnskampen et sjølsagt ledd i fagbevegelsens naturlige politikk.

Men etterhvert blei nasjonaliseringa av industrien og kollektiviseringa av jordbruket det nødvendige ledd i omforminga til den sosialistiske økonomi. Et viktig ledd i strukturrendringa, – økonomisk og politisk var danninga av Folkekommunene på landsbygda, en desentralisering til territoriale enheter basert på jordbruk, – som etterhvert skulle utvikle lettindustri i tilknytning til jordbrukets behov og som nødvendig supplement til grunnnæringa, slik at kommunene skulle kunne danne delvis sjølstendige områder med sosialistisk arbeidsdeling og sosial fordeling av avkastninga under en felles nasjonal ramme og garanti.

Denne utviklinga gikk ikke av seg sjøl uten med heftig politisk kamp. Klassekonflikter var stadig konkret og ga seg et spesielt uttrykk i kampen mellom to linjer i den økonomiske politikken, også innen KKP. I byene og innen den kinesiske fagbevegelsen var den viktigste gjenspeilinga av klassekonflikten under bygginga av Folkerepublikken, – kampen om to linjer i den faglige politikken.

De to linjene var:

- den politiske linja, inspirert av det leninistiske prinsipp for fagorganisasjonens rolle under oppbygginga av sosialismen, med partiformannen Mao Tse-tung som dens fremste eksponent, og
- den økonomiske "klassiske" linja med presidenten Liu Shao Chi som fremste eksponent. (Liu anså seg som Fagorganisasjonens egentlige leder i Kina)

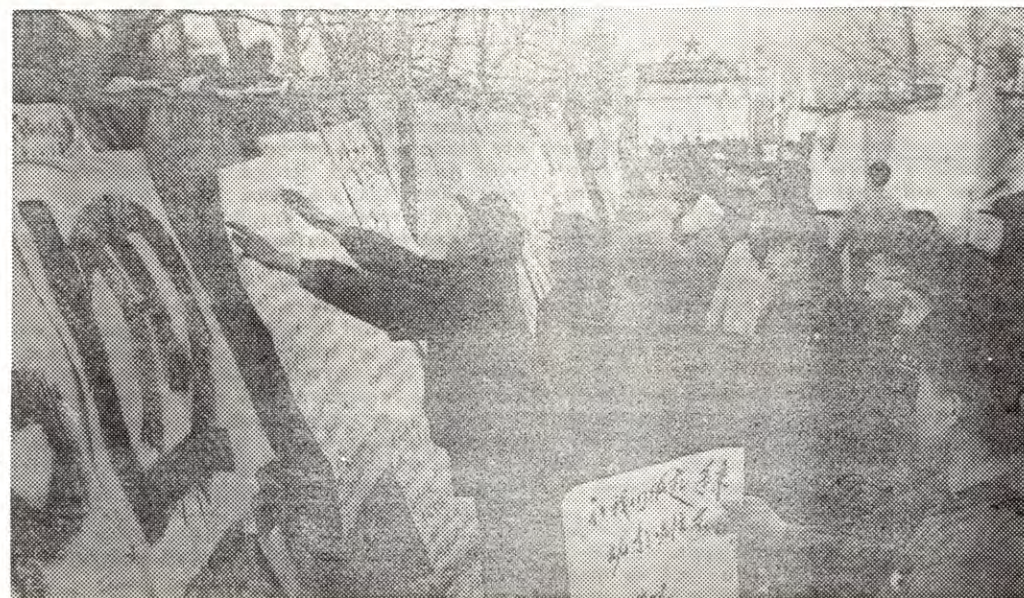
Under Liu Shao Chi's "ledelse" var den linja som hadde hegemoni i fagbevegelsen følgende: –Fagorganisasjonene hadde den ene begrensede hovedoppgave, – å ivareta arbeidernes lønninger og sosiale goder. Å drive politikk var utenfor fagorganisasjonens virkefelt. M.a.o. spørsmålet om prisen for arbeidskrafta skulle være arbeiderinteressespørsmål nr. 1 i Kina også så seint som i 1967.

Det sier seg sjøl at under f.eks. kapitalismen, i den daglige kampen mot økonomisk utbytting av arbeiderne (les: for å begrense utbyttinga), er dette svært grunnleggende. Men like klart er det at om det er lagt ei begrensning ramme omkring ei slik linje, – da forutsetter man også at ramma omkring produksjonsforholdene, basert på vareproduksjon, ikke kan sprenge, dvs. at lønsslaveriet er fastlagt under disse forhold.

Som argumentasjon for den økonomiske linja, innprenter man for arbeiderne at den sosialistiske strategien gikk ut på å "organisere" produksjonen på den måten at den tekniske og økonomiske kaderen, eliten som var spesialutdanna for slikt, måtte ha den "praktiske" ledelse av produksjonen og disse måtte få utarbeide kriteriene for de generelle linjer i produksjonen og økonomien. –Arbeidernes oppgave var å arbeide under disse anvisninger, og fagorganisasjonen skulle sikre arbeidernes tariffer i forhandlinger med ledelsen.

Motivet for den enkeltes arbeidsinnsats skulle være den personlige fortjeneste som var gradert etter det produkt de leverte. –teknikere og produksjonsledere skulle videre premieres etter en vurdering av verdien (les: markedsverdien) av deres konstruktive ledelse av en produksjonsgruppe og ellers deres eventuelle utarbeidelser til forbedrede produksjonsmetoder og teknikk.

Det skulle være innlysende at sjøl uten privateie av produksjonsmidlene kom industriledelsen i et objektivt motsetnings-

forhold til arbeidskraften eller til arbeiderne.

De blei sittende i en dobbeltstilling. Foruten å skulle bidra til oppfylging av den sosialistiske statsproduksjonsplaner, kom de i motsetningsforhold til den samme statspolitiske intensjoner. Dette fordi de etter Liu's økonomiske politikk, som skulle konfirmeres av fagbevegelsen, i egen interesse skulle søge for økt mervardi innen sin fabrikk. Dette vil si utbytting av en arbeiderklasse som skulle passiviseres fra sin viktigste funksjon, den politiske kontroll med statens anliggender og økonomi. Her lå kimen til en ny "klasse-etablering" i Kina, –et fenomen som vel vil være klassisk i et hvilket som helst sosialistisk land hvor man utvikler den økonomistiske linja i produksjonslivet.

Man opprettholder ikke den kapitalistiske

dynamikk uten at dette befester klassefor-

masjonenes system – med et herskende og

utbytende borgerskap, og en utbyttert arbeider-

klasse.

Fagbevegelsens økonomistiske linje var ubrukelig under den nye utvikling. Dets ledere som etter konstitusjonen satt i viktige administrative stillinger innen industrien sto enten i fare for å bli direkte korumpert, eller de blei ubehjelpelige gisler for dette systemet.

De revolusjonære arbeiderne tar opp kampen

Men arbeiderklassens mest bevisste del og KKP's revolusjonære ledelse med Mao Tse-tung i spissen tok opp kampen. De appellerte til den revolusjonære og kommunistiske bevissthet hos massene og la opp strategien for den avgjørende kampen som måtte komme.

Den mest framskredne del av de faglige kadrene som virkelig representerte massenes higen etter frigjøring fra lønsslaveriet, begynte kritikken da Liu Shao Chi's linje begynte å få alvorlig karakter. De hevdet at befestninga av proletariats diktatur var

sine posisjoner en god stund, – men midlene de etterhvert måtte ty til for å sitte i maktstillingen avslørte stadig tydeligere innholdet i deres kamp. Dens klassekarakter kunne etter hvert vanskelig kamufleres.

Økonomistene søkte nå å skremme arbeiderne med at likhet og demokratisk kontroll til arbeiderne i produksjon ville føre til anarki og ødeleggelse av Kinas industri-liv. De fikk store deler av de teknikerne og de administrative lederne innen industrien med seg i å framsette trusler om at disse ville "pakke sammen og overlate arbeiderne hjelpeløst (?) til seg sjøl", – om de ikke tok fornuften fangen. "De ville ikke greie seg aleine i moderne teknisk produksjon en dag", var påstanden.

Mange arbeidere lot seg skremme av disse påstandene, andre søkte man å korumpere. Hele fabrikkene fikk i utsikt en hurtig ekspansjon med bonus til arbeiderne fordi nettopp denne fabrikkene ville ha store muligheter under en markedsøkonomi.

Mens Liu tilhengere skamløst erklærte sin omsorg for sosialismen, forsøkte de å splitte arbeiderklassen, samtidig som de åpenlyst fridde til småborgerlige ambisjoner hos de tekniske og administrative kadre. De oppfordret disse til å befeste sine posisjoner både sosialt og politisk, og oppmuntrtet dem til å tro at de var særlig verdifulle og fortjente en særstilling i samfunnet.

Studentene kritiserer den reaksjonære undervisninga

Men samtidig med utviklinga på dette felt hadde det skjedd ei anna viktig utvikling blant ungdommen ved landets læreanstalter, spesielt ved universitetene.

Rekrutteringa av elever og studenter ved universiteter, gymnas og andre ungdomsskoler hadde siden 1949 økt voldsomt i omfang. Et annet viktig trekk ved utviklinga var at de brede lag av arbeidernes og bonde-massenes sønner og døtre fant veien til høgre utdanning som før hadde vært forbeholdt godseiereliten og borgerskapet. Disse unge av folket hadde sitt klasseutgangspunkt klart for seg, og hadde tatt i arv en ekte hengivenhet for KKP og Mao Tse-tungs politiske lederskap i folkets tjeneste, de kjente til kampen mellom de to linjer i politikken. De kastet seg over de tekniske, økonomiske og filologiske studier samtidig som de søkte å utvikle sitt kjennskap til politikken ved studier av marxismen-leninismens klassikere, inspirert av formann Maos oppfordring til massene om politiske studier.

Ved universitetene oppdaget de store mangler ved fagstudieopplegget – de oppdaget at vesentlige deler av dette ikke var satt inn i sin rette politiske sammenheng. Videre avslørte de etterhvert at disse reaksjonære elementer i skolens og universitetenes administrative ledelse saboterte forsøk på å kritisere dette og å rette på feilene i samsvaret med prinsippene for et sosialistisk Kina. De oppdaget disse elementers sammenheng med "den gamle skole av intellektuelle" fra det gamle borgerskapets herredømme. De unge hadde søkt høgre utdanning for bedre å kunne tjene massenes politiske bestrebelser, de var ikke kommet for å erobre seg posisjoner som karrierejegere i et slags klatresamfunn.

Studentene gjorde opprør, – de ville ikke bli klasseforrædere, men ville tjene klassekampen. Politiske studier blei for dem en hovedsak ved siden av de faglige studier. De forsto snart at klassekampen var kommet til en avgjørende fase og at de sjøl ville spille en viktig rolle i denne avgjørende kampen. I juni 1966 blei den første veggavisa slått opp på Pekings Universitet, og den fikk rasende omtale av Mao Tse-tung. Den var et signal for å gå til aksjon. Den kulturelle overbygning med alle sine rester av gammelt og reaksjonært innhold hadde vært seiglivet og sto ikke i samsvar med basisen i det økonomiske liv, dvs. produksjonsforholdene. Tvert om virket den hemmende, ikke minst var den en alvorlig hindring for å løse kampen mellom de to linjer.

Skulle arbeiderne kunne mobiliseres til kamp og avgjørende seier over økonomistenes og revisjonistenes skumle forsøk på å hindre utviklinga mot kommunismen, måtte den kulturelle overbygninga angripes direkte. De røde Garder blei organisert og den store kritikk-kampanjen blei reist.

Revisjonister og andre borgerlige elementer forsøkte bevisst å isolere disse studentenes opprør fra dets egentlige sammenheng, den grunnleggende klassekamp mellom arbeiderklasse og borgerskap! De forvrengte betegnelsen "kulturrevolusjon" til å være et forvirret intellektuelt påfunn som ikke ville få noen resonans hos ærlige enkle arbeidere. Revisjonistene kom med såkalte "marxistiske vitenskapelige" forklaringer om at arbeiderklassen og klassekampen sjøl tvang fram endringer i overbygninga.

– "Studentenes opprør var kunstig, og et overgrep mot arbeiderklassens kontroll med utviklinga." De hoppa forvirra fra det ene standpunkt til det andre: Kulturrevolusjonen var kunstig – uten noen politisk sammenheng, – den var et generasjonsopprør, – den var anarkistisk – og den var tydelig fascistisk (da med tydelig objektivt klasseinnhold, skulle en tro!)

av Kjell Hovden

En annen side ved dette i Kina var et restene av det gamle borgerskap hadde fatter nytt håp. Endel av disse innehadde posisjoner innen næringslivet og kultur som de visste å utnytte. Ikke minst innen kulturlivet og denne delen av samfunnets overbygning var fremdeles rester av den gamle filosofien til borgerskapet dominerende, og reint objektivt sett eksisterte denne overbygninga som hemmende på utviklinga av den sosialistiske klassebevisstheten hos arbeiderklassen. Endel av den gamle borgerlige filosofi som nå faktisk blei understøttet av argumentasjonen for den økonomistiske linja var direkte reaksjonær. Det gjalt ikke minst den typiske borgerlige filosofi som de alltid hadde lansert i form av "skomaker bli ved din lest" synet.

Disse krefter som tydelig spekulerte i situasjonen blei svært så progressive og tilbød ivrig sine tjenester i det økonomiske liv, –også innen de faglige organene snek de seg inn, og sjøl partiet søkte de å infiltrere. De forklarte ivrig at nå gjalt det oppbygginga av et effektivt og moderne produksjonsliv.

Deres begreper var "enkle". Den personlige higen etter personlig vinning måtte sees på som et gode, – dette skulle være drivkraften til økt produktivitet, – igjen til beste for hele nasjonen... Samtidig hevdet de at det var i "hele folkets favør" at man burde lønne teknikere og administrative ledere særs høyt, gi dem synbare fordeler framfor de som kun framsto som arbeidere av ringere kvalitet, dvs. arbeiderklassen. Innen arbeiderklassen skulle man likedan sette synbare skiller mellom faglært og ufaglært, samtidig som man forfektet tesen om at "ufaglært ikke måtte kommandere faglært".

Videre blei akkordsystemet i klassiske former pekt på som det gunstige lønssystem fordi dette ansatte den enkeltes innsats.

den vesenteligste oppgaven for fagbevegelsen. Dette var den politiske linja. De søkte videre å avsløre den økonomistiske linja som et forsøk på å avpolitiserer massene for å undergrave deres politiske herredømme. Fagbevegelsen og bondeorganisasjonene var de arbeidende massers viktigste organisasjoner på grunnplanet, og hvis disse ikke skulle drive politikk hvordan ville da innholdet i proletariats diktatur arte seg? Fagbevegelsen måtte etter deres mening underlegges KKP's politiske strategi og målsetting for gjennomføring av sosialismen og for overgangen til kommunismen. Fagbevegelsen måtte aktivisere massene politisk og måtte uttrykke denne politiske aktivitet gjennom en klar politisk funksjon, bare slik kunne massenes demokratiske kontroll med samfunnspolitikken og det økonomiske liv sikres.

Frigjøringa fra lønsslaveriet og overgangen til kommunismen måtte være arbeiderklassens verk, – dette måtte gjennomføres gjennom kamp. De feide til side argumentasjonen om at lønnsdifferensiering og særfordeler for den tekniske og økonomiske elite var nødvendig for den teknologiske utvikling og for utviklinga av folkehusholdninga. De hevdet at en sosialistisk bevisst arbeiderklasse hadde større vektigere motiver for produksjonsinnsats, enn den personlige vinning og statussymboler, – vel å merke når arbeiderklassen behersket den politiske makt i økonomien og i alle ledd i samfunnslivet. De henviste også til ordninga i folkekommunene som et eksempel. De krevde sosial likhet, og de krevde makten til arbeiderne på alle plan, – vekk med den økonomistiske linja som ville føre tilbake til kapitalismen. Denne politiske linja fikk styrke og inspirasjon fra studier av Mao Tse-tungs tenkning og blei understøttet av formann Mao sjøl.

Men allikevel greide økonomistene å holde

Kjell Hovden er klubbformann på Norgas, Oslo, og styremedlem i Oslo/Akershus NKP. Artikkelen er skrevet etter at en norsk faglig delegasjon besøkte Kina. På bildet sammen med Formann Mao er forfatteren nr. 4 fra venstre.